

Inhoud

Inleiding	2
Hoofdstuk 1 Thema: de veranderopgave.....	2
1.1 Inleiding	2
1.2. Herijking Investeringsagenda (HIA)	3
1.3 Wet- en regelgeving	5
1.4. Overige ontwikkelingen.....	6
Hoofdstuk 2 Updates eerdere rapportages	9
2.1 Internationale samenwerking en gegevensuitwisseling.....	9
2.2 Internationale Invordering	12
2.3 Beheersing fiscale processen.....	15
2.4 Zeer vermogende personen	15
Hoofdstuk 3 Moties en toezeggingen	16
3.1 Update risico's voor continuïteit en eventuele nieuwe knelpunten	16
3.2 Update onderwerpen niet zijnde continuïteitsrisico's.....	20
Bijlage Productietabellen	30

Met opmerkingen : inhoudsopgave wordt
nog aangepast

Disclaimer: Tekst zal nog worden gecheckt met de volgende punten:

- **Brief inzake onderzoeken D&A, HBB en Broedkamer**
- **AO over HIA en voorgaande brief**
- **Regeerakkoord (als die voor de 20^e er is).**

Inleiding

Deze twintigste halfjaarsrapportage Belastingdienst gaat over het eerste halfjaar van 2017. Als thema wordt in hoofdstuk 1 de veranderopgave van de Belastingdienst behandeld. Hoofdstuk 2 bevat een stand van zaken op onderwerpen waarover in eerdere halfjaarsrapportages of anderszins is gerapporteerd. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op moties en toezeggingen. Tot slot is een bijlage opgenomen met de verschillende productietabellen.

Hoofdstuk 1 Thema: de veranderopgave

1.1 Inleiding

De algemene doelstelling van de Belastingdienst is het genereren van inkomsten voor de financiering van overheidsbeleid. Solide, eenvoudige en fraudebestendige fiscale wet- en regelgeving is hiervoor de basis. Doeltreffende en doelmatige uitvoering van die wet- en regelgeving zorgt ervoor dat burgers en bedrijven bereid zijn hun wettelijke verplichtingen ten aanzien van de Belastingdienst na te komen (naleving). Naleving moet de belastingopbrengsten en de rechtmatige betaling van toeslagen borgen. Door middel van handhaving beoogt de Belastingdienst het nalevingsgedrag van burgers en bedrijven zodanig te beïnvloeden dat zijn structureel (fiscale) regels naleven (compliance). 'Handhaving' omvat het samenstel van activiteiten – van dienstverlening tot opsporing – dat de Belastingdienst tot zijn beschikking heeft. De voorkeursstrategie hierbij is om proactief en waar mogelijk in de actualiteit te handelen en problemen te (helpen) voorkomen. Als over de continuïteit van de Belastingdienst wordt gesproken dan gaat het om deze werkzaamheden.

De Belastingdienst staat voor de opgave de continuïteit te borgen, blijvend betaalbaar te zijn en de verbeteringen die hiervoor nodig te zijn te realiseren. Om hieraan te voldoen staat de Belastingdienst de komende jaren voor een brede veranderopgave. De herijking van de Investeringsagenda, beschreven in paragraaf 2 van dit hoofdstuk, geeft hier concreet richting aan. De Belastingdienst voert (fiscale) wet- en regelgeving uit, zowel nationaal als internationaal. Ook het implementeren en uitvoeren van nieuwe wet- en regelgeving is onderdeel van de veranderopgave van de Belastingdienst. Voor de komende periode vloeien naar verwachting met name uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming en het Regeerakkoord wijzigingen voort. Ook zal de Belastingdienst, met name de Douane, in de uitvoering van zijn taak de komende periode te maken krijgen met de impact van de Brexit.

Bovenstaande elementen van de veranderopgave gaan over de inhoud van de verandering van het werk van de primaire processen en de daarbij behorende voortbrengingsprocessen op het gebied van bedrijfsvoering en informatievoorziening. De veranderingen kunnen niet gerealiseerd en geïmplementeerd worden zonder verbetering

Met opmerkingen 1* alinea moet nog worden herschreven (minder staccato), check continuïteitsrapportage

van de sturing en beheersing van de processen van de Belastingdienst. In lijn met de aanbevelingen van de Commissie onderzoek Belastingdienst is de topstructuur ingericht die vanaf eind september 2017 operationeel is. De inrichting van deze nieuwe topstructuur heeft als doel de veranderopgave waarvoor de Belastingdienst staat krachtig aan te kunnen sturen. De inrichting van de topstructuur is in lijn met de aanbevelingen van de Commissie Onderzoek Belastingdienst. Na advies van de medezeggenschap is deze in september 2017 bekend gemaakt. De implementatie van de topstructuur zelf is ook onderdeel van de veranderopgave.

De uitvoering van de opgave waar de Belastingdienst voor staat vraagt om volhouden en afmaken. Dit doet een beroep op de expertise, ervaring en het verandervermogen van alle collega's; medewerkers worden gehoord en betrokken. Draagvlak bij medewerkers is belangrijk. Dit vraagt om sturing op de realisatie van alle baten en effecten, zowel in de realisatie van de voorzieningen als de implementatie.

In dit hoofdstuk wordt de veranderopgave verder toegelicht:

- paragraaf 2 beschrijft de herijking van de investeringsagenda (HIA)
- paragraaf 3 beschrijft de wijzigingen die voortvloeien uit wet- en regelgeving (AVG en Regeerakkoord)
- paragraaf 4 beschrijft de overige ontwikkelingen (Brexit)
- paragraaf 5 beschrijft de inrichting en werking van de topstructuur en ketensturing

1.2. Herijking Investeringsagenda (HIA)

In 2015 is de Belastingdienst gestart met de Investeringsagenda; het verbeterprogramma waarbij werkprocessen worden gemoderniseerd en effectiever gebruik wordt gemaakt van informatie. Eind 2016 is duidelijk geworden dat de beoogde effecten (beter, goedkoper, meer in control) niet in het eerder voorziene tempo gehaald werden. Deze doelstellingen zijn onverminderd urgent zoals ook de Commissie onderzoek Belastingdienst in januari 2017 heeft geconstateerd. De herijking van de Investeringsagenda (hierna: HIA) is in 2017 uitgevoerd. Op 19 september heeft de staatssecretaris de Tweede Kamer middels een brief en daarbij gevoegd rapport geïnformeerd over de resultaten van de HIA. Naast de hoofdlijnen van de veranderingen die voortvloeien uit de herijking is daarin ook de aanpak voor het vervolg opgenomen.¹ De onderstaande paragrafen 1.2.1 tot en met 1.2.4 zijn overgenomen uit deze rapportage.

De focus van de HIA ligt op zes primaire processen (inkomensheffingen, omzetbelasting, automiddelen, boekenonderzoeken, bezwaar en inning). Een blik over de zes processen heen toont een aantal gemeenschappelijke lijnen van de verbeteringen. Deze worden beschreven in paragraaf 1.2.1 tot en met 1.2.4. Sommige veranderingen zijn snel en makkelijk door te voeren, andere vragen realisatie van ondersteunende voorzieningen, veranderingen in regelgeving (of onderzoek naar de mogelijkheden voor wijziging) en de inrichting van (landelijke) werkverdeling.

1.2.1. Interactie met burgers en bedrijven

Voor burgers en bedrijven wordt het makkelijker om digitaal zaken te doen met de Belastingdienst. Door zaken "aan de voorkant" goed te regelen met duidelijke informatie en slimme digitale formulieren wordt het makkelijker zaken in één keer goed te doen; dat zorgt voor de medewerkers voor minder vragen, minder handmatig werk om fouten te herstellen en de kwaliteit van de informatie die het proces bij de Belastingdienst in gaat wordt beter:

- burgers en bedrijven krijgen zoveel mogelijk hulp bij het digitaal invullen van berichten; zowel door duidelijke algemene informatie als door voorinvulling en door gebruik van

¹ Kamerstukken II, 2017/18, 31066, nr. 378, bijlage.

gecertificeerde software als door slimme digitale formulieren die helpen bij het maken van keuzes en voorkomen van fouten door consistentiechecks;

- berichten kunnen digitaal worden ingediend;
- digitaal indienen wordt mogelijk via een portaal waarin burgers en bedrijven niet alleen zelf berichten naar de Belastingdienst kunnen sturen, maar ook snel een reactie krijgen op het ingestuurde bericht;
- via dit portaal kunnen burgers en bedrijven niet alleen aangiften en andere formulieren insturen maar ook hun actuele status en contactmomenten met de Belastingdienst zien zodat ze weten hoe het staat met hun aangiften, bezwaren en andere berichten; ze kunnen ook hun betaalstatus checken;
- de informatie die in het klantbeeld voor de medewerkers staat wordt zoveel mogelijk ook inzichtelijk gemaakt voor burgers en bedrijven;
- burgers en bedrijven kunnen interactief wijzigingen van eerdere berichten makkelijk doorgeven via het portaal én kunnen betalen.

Naast de digitale ondersteuning van de interactie wordt in een aantal verbetertrajecten op initiatief van de Belastingdienst telefonisch contact gezocht met burgers en bedrijven. Bijvoorbeeld om erop te wijzen dat betaaltermijnen dreigen te verstrijken of om de voorbereiding van een boekenonderzoek en de daarbij horende verplichtingen toe te lichten.

1.2.2. Slim kiezen (analyse)

Medewerkers krijgen steeds vaker het werk waarmee zij hun vakkennis optimaal kunnen inzetten doordat slimme risicomodellen worden gebruikt om te bepalen of zaken in het massale proces automatisch kunnen worden afgehandeld of dat maatwerk door de toezichtmedewerkers wordt geleverd. Voor de ontwikkeling van risicomodellen is de expertise van medewerkers onontbeerlijk:

- risicomodellen zijn gebaseerd op slimme analytics en op datafundamenten;
- risicomodellen worden ingezet om goed te kiezen of zaken geautomatiseerd in het massale proces afgehandeld kunnen worden of een maatwerk-beoordeling door een vaktechnisch medewerker nodig hebben;
- in risicomodellen wordt de informatie ingezet die door medewerkers bij de behandeling van zaken wordt gegenereerd en vastgelegd.

1.2.3. Eén klantbeeld voor de medewerker

- er komt één actueel en compleet beeld van de burger en het bedrijf;
- in dat beeld staan voor alle middelen de fiscale gegevens, de transacties met de Belastingdienst (aangiften, verzoeken, belastingaanslagen) in aantallen en qua nalevingsgedrag (tijdigheid, juistheid), contact- en relatiegegevens en de status van lopende zaken en waar deze in behandeling zijn;
- in het klantbeeld staat ook de informatie die burgers en bedrijven in hun eigen portaal zien.

Voor medewerkers betekent dit dat zij tijd besparen doordat ze niet langer in allerlei systemen en applicaties op zoek moeten naar informatie en gegevens. Het klantbeeld met daarin de gegevens die de medewerker nodig heeft voor zijn taak wordt automatisch gevuld uit de gegevens van achterliggende systemen.

1.2.4. Behandelen van werk

- zaken komen tijdig bij medewerkers terecht, met alle informatie die ze nodig hebben om de zaak te behandelen in één dossier waarin de behandelaar de resultaten van de behandeling eenduidig kan vastleggen, deze informatie wordt automatisch opgenomen in het klantbeeld en ingebracht in de leercirkel voor risicomodellen;
- teamleiders;
- teamleiders krijgen stuurinstrumenten om te zorgen dat ze hun medewerkers kunnen aansturen in de uitvoering van de zaken die op basis van data-analyse en werkverdeling aan het team worden toegedeeld;
- de transactieverwerking in de middelsystemen wordt efficiënter met minder uitval door

fouten; wendbaarheid kan worden vergroot door de selectie los te koppelen van de transactiesystemen en door toepassing van moderne IT-oplossingen.

1.2.5 Realisatie van de HIA

De investeringsagenda is herijkt vanwege het feit dat het initieel voorziene tempo niet gerealiseerd kon worden. Voor de (tijdlijn van de) realisatie en implementatie van het vervolg, de HIA, is daarom extra aandacht nodig. Eigenaarschap en medewerkersbetrokkenheid spelen een belangrijke rol bij zowel de realisatie als de implementatie van de veranderingen. In aansluiting op de topstructuur wordt de realisatie van de HIA belegd bij de ketens (zie paragraaf 1.4.2.). Implementatie en batenrealisatie van de procesverbeteringen en –vernieuwingen zijn de verantwoordelijkheid van de segmenten. Zowel realisatie als implementatie worden gestructureerd aangepakt met een beheersbare en realistische planning, vaste besluitvormingstrajecten en onderliggende documenten (zoals business cases, impactbepalingen en implementatieplannen).

Medewerkers uit de betreffende ketens en segmenten (inclusief vaktechniek) worden actief betrokken bij de realisatie en implementatie van de veranderingen. De medewerkers worden zowel over de realisatie als implementatie actief en actueel geïnformeerd.

1.3 Wet- en regelgeving

1.3.1 Algemene verordening gegevensbescherming

Op 25 mei 2018 wordt de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing in alle lidstaten van de Europese Unie. De AVG bevat beginselen van gegevensbescherming, zoals rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie, minimale gegevensverwerking, opslagbeperking en doelbinding. Deze zijn uitgewerkt in rechten van burgers (degenen over wie persoonsgegevens worden verwerkt) en verplichtingen voor gegevensverwerkende partijen. Het gaat dan voor burgers bijvoorbeeld om (algemene) informatieverstrekking over gegevensverwerking, recht op inzage en rectificatie en recht van bezwaar. Voor de gegevensverwerkende partijen gaat het onder meer om toepassing van *privacy by design* en *by default*, het bijhouden van een register van gegevensverwerkingen, passende beveiliging van persoonsgegevens en het melden van datalekken. Deels betreft dit aanscherpingen van de bestaande praktijk onder de Wet bescherming persoonsgegevens, maar deels introduceert de AVG ook nieuwe rechten en verplichtingen waaraan ook de Belastingdienst zal moeten voldoen. De implementatie van de AVG heeft daarmee een fors aandeel in de veranderopgave waar de Belastingdienst al voor staat. Dit biedt de kans om bij nieuw te ontwerpen processen en informatiesystemen de verplichtingen vanuit de AVG mee te nemen. Aan eisen die uit de beginselen van *privacy by design* en *by default* voortvloeien, kan dan direct worden voldaan.

Op korte termijn richt de Belastingdienst zich op de zogenoemde basispositie. Hieraan is in de periode waar deze halfjaarsrapportage op ziet gewerkt. Deze basispositie waarborgt dat betrokkenen op een eenvoudige wijze hun rechten kunnen uitoefenen. Bestaande procedures, bijvoorbeeld rondom het melden van datalekken, inzage in en correctie van gegevens, worden geactualiseerd. Ook wordt het door de AVG voorgeschreven verwerkingenregister ingericht, dat de meldplicht voor verwerkingen van persoonsgegevens uit de Wbp vervangt. Gelijktijdig moet ervoor worden gezorgd dat de Belastingdienst duurzaam in lijn komt en blijft met de eisen die de AVG stelt aan het verwerken van persoonsgegevens. Op basis van de geïnventariseerde en geanalyseerde verwerkingen zullen activiteiten daartoe planmatig worden uitgevoerd. Hiervoor is meer tijd nodig dan de periode tot 25 mei 2018. De Belastingdienst houdt hierover contact met partijen als de Autoriteit Persoonsgegevens. Over concrete activiteiten ten

Met opmerkingen: deze termen moet nog worden uitgelegd

behoefte van de uitvoering van de AVG en (tussen)resultaten zal in de komende Halfjaarsrapportage s verslag worden gedaan.

1.3.2. Regeerakkoord

Het Regeerakkoord bevat mogelijk maatregelen die leiden tot aanpassing van de (fiscale) wet- en regelgeving. De Belastingdienst zal zoals gebruikelijk de impact van deze nieuwe wet- en regelgeving vanuit uitvoeringsperspectief zo goed mogelijk in beeld brengen in uitvoeringstoetsen. Daarbij gaat het over begrippen als maakbaarheid van de benodigde systemen, inpasbaarheid in het breder stelsel, begrijpelijkheid voor burgers en bedrijven, handhaafbaarheid en fraudebestendigheid, verwachte impact op dienstverleningskanalen, personele gevolgen, gevolgen voor alle stappen in de keten en over kosten. In het opstellen van de uitvoeringstoetsen wordt de expertise en ervaring van medewerkers ingezet.

Doel van de uitvoeringstoets nieuwe stijl is te komen tot een eenduidig advies dat in het besluitvormingsproces rond en over nieuwe wet- en regelgeving wordt meegewogen. De inmiddels sinds 2014 beproefde aanpak borgt eveneens bestuurlijk dat de inhoud van het advies belastingdienstbreed wordt gedragen. De uitvoeringstoetsen maken het daarmee mogelijk de consequenties van de wijzigingen in beeld te brengen in relatie tot het totaal van de veranderingen en de implementatie optimaal in te richten.

1.4. Overige ontwikkelingen

1.4.1 Brexit

Het Verenigd Koninkrijk heeft de Europese Raad op 29 maart 2017 kennisgegeven van zijn voornemen zich uit de Europese Unie te trekken. Binnen twee jaar na deze datum moet de terugtrekking geregeld zijn. Hoewel de gevolgen van Brexit op dit moment nog niet volledig in beeld zijn, is duidelijk dat Brexit onder andere gevolgen zal hebben voor de Nederlandse Douane, ervan uitgaande dat het Verenigd Koninkrijk een 'derde land' wordt. Gegeven de noodzaak van een tijdige en adequate voorbereiding van de Douane op de Brexit, zullen er spoedig zaken in gang gezet moeten worden (onder meer op het gebied van werving, selectie en opleidingen; het vinden en voorbereiden van huisvesting; de aanschaf van scanapparatuur). De benodigde voorbereiding en toekomstige extra werkzaamheden van de Douane kunnen nog niet exact geduid worden, vanwege onzekerheden zijn over de aard van de toekomstige relatie, het tijdstip waarop deze ingaat als ook de verwachtingen van de opdrachtgevers van de Douane voor het toezicht na 29 maart 2019.

Uit de analyse van de Europese Commissie (team Barnier) blijkt dat drie factoren de impact van Brexit op de Douane bepalen:

1) *Douane specifieke factoren, deze bestaan uit:*

- de procedures en het formaliteitenstelsel uit het Douane Wetboek van de Unie, hetgeen betekent dat in iedere situatie buiten de Douane Unie er aangiften moeten worden ingediend;
- heffing van tarief en indirecte belastingen bij import van goederen in de EU of het mogelijk maken van schorsingsregelingen bijvoorbeeld door zekerheid te stellen; en
- toepassen handelspolitieke maatregelen, zoals anti dumping maatregelen op goederen die van oorsprong uit een aantal aangewezen landen komen.

Wanneer het Verenigd Koninkrijk geen onderdeel meer is van de Europese interne markt en de douane-unie, zal er geen sprake meer zijn van het vrije verkeer van goederen en douaneverplichtingen en toezicht tussen het Verenigd Koninkrijk en de EU heringevoerd worden. De gevolgen hiervan voor de uitvoering van de douane-activiteiten hangen af van de uiteindelijke afspraken die met het Verenigd Koninkrijk worden gemaakt. Wel is helder dat elk scenario anders dan een (tijdelijke) voortzetting van het EU-lidmaatschap, tot gevolg zal hebben dat er douaneformaliteiten vervuld moeten worden die door

Douane moeten worden gehandhaafd. Dit betekent dat aangifte moet worden gedaan bij in- uit- en doorvoer waarbij de Douane toezicht zal houden op het juist, tijdig en volledig vervullen van deze verplichtingen. De introductie van douaneformaliteiten heeft door de omvang van de handelsstromen tussen Nederland en het Verenigd Koninkrijk aanzienlijke gevolgen voor Nederlandse bedrijven, burgers als ook voor de Douane. Daarnaast is toezicht op de handelsverkeer noodzakelijk om de inning van invoerrechten en toepassing van niet tarifaire maatregelen te garanderen en de veiligheid van de Unie en de interne markt te waarborgen.

In de uitvoering is de Douane gebonden aan de gezamenlijke regelgeving die ook ziet op een kader voor risicomanagement, voor zowel niet-fiscale als fiscale risico's. Voornamelijk voor wat betreft de fiscale risico's is er gedegen toezicht vanuit de Europese Commissie om de inning van de eigen middelen en het gelijke speelveld tussen Lidstaten te borgen. Nederland is gehouden de implementatiemaatregelen te nemen die nodig zijn om aan de gezamenlijke regelgeving te blijven voldoen.

2) *Specifieke (sectorale) wetgeving*, dit ziet op de toepassen van specifieke regelgeving bij de import en export van goederen, waarbij er sprake is van voorgeschreven controles door de Douane of andere autoriteiten. Deze wetgeving kent specifieke bepalingen.

3) *IN of UIT Douane Unie*, vertrek uit de Douane Unie betekent procedures, formaliteiten en controles.

Om tijdig voorbereid te zijn op de gevolgen van de Brexit voert de Belastingdienst nadere analyses uit op de impact van de Brexit. De impact van de Brexit is breder dan de Douane; in de analyses van de gevolgen van de Brexit worden ook de andere onderdelen van de Belastingdienst, met name de FIOD en de afdeling Grote Ondernemingen meegenomen. De analyses betreffen onder andere de verschillende Brexit scenario's, de transitiefase en de gevolgen voor burgers en bedrijven. De kritische tijdspaden worden in beeld gebracht en interdepartementaal en met externe samenwerkingspartners wordt de afstemming gezocht. De uitkomsten van deze analyses en scenario's worden bijeengebracht.

1.4.2. Topstructuur

De Belastingdienst is volop in beweging. Het werk verandert en daarom verandert de organisatiestructuur mee. Er lopen binnen de Belastingdienst diverse grote en kleine organisatieveranderingen. Binnen Belastingen en Toeslagen zijn veranderingen in gang gezet met het Organisationsbesluit van maart 2016. In september 2017 heeft de secretaris-generaal (SG) het besluit genomen de topstructuur van de Belastingdienst aan te passen. Hiermee zet de organisatie een stap naar een toekomstvast organisatiemodel dat duidelijkheid geeft voor de komende jaren. Als gevolg van onder andere de (herijkte) Investeringsagenda zal de organisatie van de Belastingdienst ook in de toekomst blijven veranderen.

De Topstructuur volgt uit het advies van de Commissie onderzoek Belastingdienst (COB). De COB concludeerde in haar rapportage dat er een informele besluitvormingscultuur was binnen de Belastingdienst. Daardoor werden besluiten onvoldoende doordacht en was onduidelijk wie welke besluiten nam.

In de Topstructuur wordt een duidelijke scheiding tussen beleid, uitvoering en ondersteuning gemaakt. Rollen, taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd voor de organisatie. Hiermee zet de organisatie een stap naar een toekomstvast organisatiemodel dat duidelijkheid geeft voor de komende jaren. De Belastingdienst wordt hiermee een gewoon directoraat binnen de rijksoverheid. De Topstructuur bevat een SG/DG-model zoals dat ook bij andere rijksdiensten het geval is.

In juli 2017 stuurde de secretaris-generaal (SG) en de directeur-generaal (DG) het voorstel voor de Topstructuur voor advies naar de departementale en concern ondernemingsraad. De medezeggenschap heeft in september positief geadviseerd. Daarop heeft de DG kwartiermakers/beoogd directeurs benoemd voor alle dienstonderdelen binnen de Belastingdienst. Elke kwartiermaker heeft een specifieke opdracht van de DG gekregen. Op 21 september 2017 is een nieuwe topstructuur Belastingdienst ingevoerd.

Hoofdstuk 2 Updates eerdere rapportages

2.1 Internationale samenwerking en gegevensuitwisseling

2.1.1 Country by country reporting

Ter implementatie van Action Item 13, onderdeel van het OESO project Base Erosion and Profit Shifting is in Nederland wetgeving aangenomen.^[1] Hierin is opgenomen dat multinationale entiteiten per land waarin zij actief zijn bepaalde informatie in een rapport moeten opnemen, het zogeheten country-by-country reporting. De Coördinatiegroep Verrekenprijzen is verantwoordelijk voor deze country-by-country reporting. Sinds 1 september 2016 is deze Coördinatiegroep uitgebreid met acht specialisten dat zich bezig houdt met de uitvoering van country-by-country reporting en de bijbehorende risicoselectie. Daarnaast worden op dit moment twee extra specialisten geworven.

Op basis van de aanvullende documentatieverplichtingen verrekenprijzen dient een multinational met € 750 miljoen of meer geconsolideerde groepsomzet in het landenrapport informatie te verstrekken over haar activiteiten in de diverse landen waar zij actief is en kwantitatieve data over onder andere de omzet, winst, werknemers, activa en betaalde belasting op geaggregeerd niveau.

Het landenrapport wordt door de Belastingdienst primair gebruikt voor het beoordelen van substantiële verrekenprijzrisico's en daarnaast voor andere risico's voor Nederland die verband houden met uitholling van de belastinggrondslag en winstverschuivingen. De deadline voor het opstellen en indienen van de landenrapporten door Nederlandse multinationals is twaalf maanden na de laatste dag van een verslagjaar van de multinationale groep. In de praktijk zal voor veel multinationale groepen de deadline voor het eerste verslagjaar 31 december 2017 zijn.

Op dit moment worden binnen de Belastingdienst diverse voorbereidende werkzaamheden getroffen.

Het was de verwachting dat de Belastingdienst jaarlijks zo'n 3.150 landenrapporten zal ontvangen, ongeveer 150 van Nederlandse uiteindelijke moederentiteiten en circa 3.000 via internationale uitwisseling met andere landen.² Voor 1 september 2017 moesten de desbetreffende multinationals door middel van een notificatie bij de Belastingdienst aangeven welke entiteit het landenrapport voor 2016 indient en in welk land zij dit doet.³ De Belastingdienst heeft de multinationals waarvan bekend is dat zij (waarschijnlijk) onder deze verplichting vallen een brief gezonden waarin zij zijn gewezen op de notificatieverplichting.

Inmiddels zijn meer dan 3.100 notificaties ontvangen, waaronder ruim 170 Nederlandse uiteindelijke-moederentiteiten.

Naar verwachting komt in oktober 2017 bij de Belastingdienst de IT-infrastructuur beschikbaar die het mogelijk maakt voor multinationals om het landenrapport digitaal in te dienen bij de Belastingdienst. De multinationals die in Nederland het landenrapport indienen, zullen door de Belastingdienst geïnformeerd worden over de werking van deze IT-infrastructuur.

De Belastingdienst verricht vervolgens een geautomatiseerde risicoanalyse op de landenrapporten (zowel de in Nederland ingediende als de via de internationale uitwisseling ontvangen landenrapporten) gevolgd door een handmatige beoordeling. Deze risicoanalyse tool wordt op dit moment ontwikkeld door de Belastingdienst.

Met opmerkingen planning nog toevoegen

² Kamerstukken II, 2015/2016, 34 305, nr. 6, blz. 17-18.

³ Zie ook <https://www.gegevensportaal.net/cbc/aanmelden/>

Uiteindelijk zullen verrekenprijsspecialisten van de Coördinatiegroep Verrekenprijzen, waaronder medewerkers van het country-by-country reporting team, de geselecteerde landenrapporten in samenspraak met de inspecteur en – mede afhankelijk van de onderkende risico's – eventueel andere specialisten verder beoordelen en in behandeling nemen. Landelijk zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd om de inspecteurs hierover te informeren. Ten slotte vindt met belastingadvieskantoren en met multinationals geregeld overleg plaats over de implementatie van en toelichting op de country-by-country reporting wetgeving.

Inmiddels is er een groot aantal landen waar soortgelijke wetgeving is geïmplementeerd of geïmplementeerd gaat worden, waaronder alle lidstaten van de EU. De OESO speelt hierbij ook een belangrijke rol en organiseert intervisie met betrekking tot de implementatie van country-by-country reporting in de verschillende landen.

Ook faciliteert de OESO het tot stand brengen van de uitwisselingsrelaties tussen de verschillende landen.⁴ Nederland heeft op dit moment met 54 landen een uitwisselingsrelatie. In de door de OESO geïnitieerde peer review wordt in de komende jaren in drie fasen getoetst op welke wijze landen country-by-country reporting hebben geïmplementeerd. Ook Nederland wordt in de peer review van de OESO beoordeeld. Daarnaast publiceert de OESO regelmatig aanvullende richtlijnen en rapporten.⁵ Deze stukken komen tot stand op basis van overleg met de diverse landen. Nederland heeft daarin een actieve rol en ondersteunt het opstellen van aanvullende documenten. Hierdoor kunnen immers kwalitatief hoogwaardige rapporten worden opgesteld door de multinationals en worden landen gestimuleerd volgens dezelfde wijze te werken bij de analyse en behandeling van de rapporten. Om niet af te wijken van deze internationale standaard volgt Nederland de huidige en toekomstige uitleg van de OESO bij de gestandaardiseerde documentatieverplichtingen die zijn neergelegd in de Wet Vpb 1969, tenzij daar uitdrukkelijk van wordt afwijken.

2.1.2 Rulinguitwisseling

2.1.2.1. Update gegevensuitwisseling EU

In de vorige halfjaarsrapportage is ingegaan op de uitwisseling van informatie over grensoverschrijdende rulings zoals in EU en OESO-verband is overeengekomen (BEPS actiepunt 5 en de Richtlijn 2015/2376 EU).⁶ In OESO-verband is de uitwisseling aangevangen met ingang van 1 april 2016 en in EU-verband met ingang van 1 januari 2017. De uitwisseling van informatie over grensoverschrijdende rulings ziet echter niet alleen op met ingang van die data overeengekomen rulings, maar ook op rulings die daarvoor zijn afgesloten.

In de 18de halfjaarsrapportage is aangegeven dat het detecteren van in het verleden gesloten rulings een behoorlijke inspanning van de Belastingdienst vergt en de deadline van de uitwisseling in OESO-verband (31 december 2016) niet kon worden gehaald. In de brief aan de Tweede Kamer van 11 januari 2017 is ingegaan op de oorzaken van de vertraging en zijn tevens maatregelen aangekondigd om het proces van uitwisseling te versnellen.⁷ Deze maatregelen zijn inmiddels door de Belastingdienst geïmplementeerd en de rulings waarover informatie moet worden uitgewisseld zijn thans vrijwel allemaal in beeld. Op basis hiervan is de eerdere schatting van het aantal in het verleden gesloten

⁴ Zie voor de huidige stand van zaken <http://www.oecd.org/tax/automatic-exchange/about-automatic-exchange/country-by-country-reporting.htm>. Overigens sluit de Verenigde Staten bilaterale uitwisselingsovereenkomsten. Onder andere met Nederland is een dergelijke overeenkomst gesloten.

⁵ <https://www.oecd.org/tax/guidance-on-the-implementation-of-country-by-country-reporting-beps-action-13.pdf>

⁶ De Richtlijn is met ingang van 1 januari 2017 in de nationale wet geïmplementeerd in de Wet op de internationale bijstandverlening bij de heffing van belastingen.

⁷ Kamerstukken II, 2016/17, 31 066, nr. 325.

rulings waarover informatie moet worden uitgewisseld naar beneden bijgesteld van 4.750 naar ongeveer 4.500.

In OESO-verband is aangegeven dat de informatie over in het verleden afgesloten rulings uiterlijk per 31 december 2017 zal zijn uitgewisseld. De uitwisseling van de informatie over bestaande rulings in OESO verband vordert gestaag (CLO cijfers 30 september bijvoegen). Recent is de EU-database voor de lidstaten beschikbaar gekomen. Op dit moment wordt gewerkt aan het vullen van die database. De verwachting is dat de deadline voor de uitwisseling van informatie over in het verleden gesloten rulings zal worden gehaald. Naar aanleiding van het debat in de Tweede Kamer van 1 juni 2017 wordt de Tweede Kamer in januari van 2018 ingelicht over de stand van zaken met betrekking tot de uitwisseling van informatie over rulings. Dit zal gaan over zowel de uitgaande als de inkomende informatie over rulings.

2.1.2.2 Panama Papers

In de 19e halfjaarsrapportage bent u geïnformeerd over de zogenoemde Panama Papers. De Belastingdienst heeft geconstateerd dat in het door het International Consortium of Investigative Journalists (ICIJ) vrijgegeven databestand de gegevens uit de Panama Papers zijn toegevoegd aan het reeds bestaande bestand waarin de ICIJ ruim drie jaar eerder de Offshore Leaks online heeft gezet.

Alhoewel diverse landen inmiddels beschikken over (delen van) het bronbestand is dat voor Nederland niet het geval.

Het ontbreken van de brondocumenten én de afwezigheid van onderliggende financiële c.q. administratieve documentatie maakt het lastiger de signalen betreffende de in de Panama Papers genoemde Nederlandse belastingplichtigen goed te volgen. Pogingen, nationaal en internationaal, om de brondocumenten te verkrijgen hebben tot nu toe (nog) weinig resultaat opgeleverd.

Op 4 juli 2017 verscheen in de media een bericht over het verwerven door het Duitse Bundeskriminalamt (BKA) van de brondocumenten uit de Panama Papers. Aangezien zich in dit bestand informatie kan bevinden die voor de Nederlandse belastingheffing van belang kan zijn, heeft de FIOD overleg gehad met het BKA. Deze heeft aangegeven dat – indien het bij het BKA in bezit zijnde bestand voor Nederland relevante gegevens bevat – het bereid is deze te delen met de Nederlandse bevoegde autoriteit. Momenteel wordt onderzocht of, op welke wijze en onder welke voorwaarden dit kan gebeuren. Dit proces kan enige tijd in beslag nemen, mede omdat het gaat om een omvangrijk bestand dat eerst in Duitsland wordt geanalyseerd. Voorts is van belang dat duidelijk wordt of deze informatie voor zowel strafrechtelijke als fiscale doeleinden kan worden gebruikt. Over het verkrijgen van bedoelde informatie uit Duitsland zijn op 28 augustus 2017 vragen vanuit de Tweede Kamer beantwoord.⁸

In OESO-verband voeren belastingdiensten van diverse landen – waaronder de Nederlandse Belastingdienst onder de noemer Joint International Tax Shelter Information and Collaboration (JITSIC) overleg over de Panama Papers. Gezamenlijk wordt daarbij nagegaan of landen elkaar verder kunnen helpen in de verwerking van de gegevens in de Panama Papers. De Nederlandse Belastingdienst neemt actief deel aan deze internationale bijeenkomsten.

Tot op heden zijn via de ICIJ database 468 Nederlandse belastingplichtigen of anderszins in Nederland bekende personen c.q. rechtspersonen door de Belastingdienst geïdentificeerd. Van de 427 geïdentificeerde personen valt 49% in het segment MKB, 24% in het segment particulieren, 16% in het segment grote ondernemingen en 2% in overige categorieën. De overige 41 Nederlandse personen zijn nog onderhanden; voor de identificatie is aanvullende informatie nodig. Van de 427 geïdentificeerde personen heeft bij 378 een

⁸ Kamerstukken II, 2016/17, Aanhangsel, 2552 en 2553.

Met opmerkingen Voor verzending invoegen
update cijfers

eerste beoordeling plaatsgevonden op fiscaal belang voor Nederland. Deze eerste beoordeling leidt in 64% van de gevallen tot een voorstel tot nadere beoordeling en behandeling. Dit is een tijdrovende procedure omdat vanwege het ontbreken van brondocumenten op andere wijze bewijsmateriaal vergaard moet worden (onder andere door opvraag in het buitenland).

Aan 243 belastingplichtigen is inmiddels een zogenoemde kennisgevingsbrief verstuurd. Hierop zijn tot nu toe 116 reacties ontvangen. In de meeste gevallen wordt de relatie met de in de Panama Papers genoemde entiteit bevestigd. In veel gevallen wordt door de betrokken personen of rechtspersonen gesteld dat de structuur nimmer actief is geweest en inmiddels ontmanteld. Deze beweringen worden individueel nader beoordeeld. In een aantal gevallen gebeurt dit door een gedetailleerde vragenbrief naar belastingplichtige te sturen, in andere gevallen door directe gesprekken aan te gaan of derdenonderzoeken in te stellen dan wel via een andere vorm van toezicht.

Het blijkt ook dat in een aantal gevallen de informatie al bekend was bij de Belastingdienst en verwerkt in aangiften.

Inmiddels hebben de analyses en toezichtsactiviteiten in een beperkt aantal cases geleid tot het opleggen van correcties. Zo zijn tot nu toe voor € 1.896.524 aan aanslagen opgelegd (een aanslag van één miljoen euro is afkomstig uit samenloop met een ander project) en wordt voor een aantal casussen het instellen van een strafrechtelijk traject overwogen.

2.2 Internationale invordering

2.2.1 Overzicht openstaande toeslagschulden in het buitenland

Vanaf juni 2015 heeft de Belastingdienst een aantal maatregelen ingezet voor de terugvordering van toeslagschulden in het buitenland. De € 139,5 miljoen die op dat moment openstond is gebruikt als referentiepunt voor het monitoren van de resultaten van pilots voor het terughalen van buitenlandse schulden.⁹ In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de openstaande posten per eind juni 2015, en de stand van dezelfde posten per begin september 2017. De ontstane toeslagschulden na juni 2015 worden in onderstaande tabel buiten beschouwing gelaten.

⁹ Van deze pilots loopt de pilot Marokko en Turkije nog; de overige zijn afgerond en worden geëvalueerd.

Top 10 landen			
	Totaal bedrag begin	Totaal bedrag eind	Vershil
België	25.165.459	12.810.595	12.354.864
Polen	21.648.426	8.011.705	13.636.721
Duitsland	15.116.659	5.318.116	9.798.543
Curacao	14.788.942	8.428.519	6.360.424
Groot-Brittannië	10.499.581	5.453.436	5.046.145
Bulgarije	5.376.736	3.932.935	1.443.802
Turkije	4.557.924	1.411.224	3.146.700
Aruba	3.248.138	1.928.858	1.319.280
Suriname	3.189.446	1.458.902	1.730.544
Spanje	2.723.942	1.254.062	1.469.881
Overig	33.179.797	14.960.871	18.218.927
Totaal	139.495.051	64.969.222	74.525.829
Overige Caribische eilanden & Marokko			
	Totaal bedrag begin	Totaal bedrag eind	Vershil
Sint Maarten	821.934	415.014	406.920
Bonaire	1.372.129	771.340	600.788
St. Eustasius	319.449	211.876	107.573
Saba	31.397	19.463	11.934
Marokko	1.034.127	379.141	654.985

2.2.2 Openstaande bedragen Caribisch deel Koninkrijk

Het Caribisch deel van het Koninkrijk heeft verschillende (on)mogelijkheden bij de inning van toeslagschulden doordat dit deel van ons Koninkrijk uit zowel landen als bijzondere gemeenten bestaat wat resulteert in een verschillende aanpak bij de inning. De samenwerking met Bonaire, Sint Eustatius en Saba verloopt naar wens. Omdat deze eilanden bijzondere gemeenten zijn, verloopt de wederzijdse bijstand zoals bij binnenlandse verhoudingen. Voor de uitvoering van verzoeken om wederzijdse bijstand aan de landen Curaçao, Aruba en Sint Maarten zijn contacten op uitvoeringsniveau gelegd voor inventarisatie van de openstaande verzoeken.

2.2.3 Incassobureau

Eén van de maatregelen uit een pilot gericht op het invorderen van openstaande schulden uit niet-verdragslanden Marokko en Turkije is de inzet van een incassobureau. De pilot met het incassobureau loopt tot begin 2018 met nog een mogelijke uitloop in verband met lopende regelingen. Medio december van dit jaar volgt een evaluatierapport over de inzet van het incassobureau. Deze evaluatie dient als advies of, en zo ja op welke wijze en onder welke omstandigheden de Belastingdienst in de toekomst gebruik kan maken van commerciële incassobureaus voor invordering in het buitenland.

2.2.4 Regieteam

Met het regieteam is afgesproken dat medio zomer 2017 een evaluatierapport invordering Toeslagen in het buitenland opgeleverd wordt. Het rapport bevindt zich in de afrondende fase.

2.2.5 Internationaal invorderen Belastingsschulden

De Belastingdienst spant zich in om naast de toeslagschulden ook buitenlandse belastingsschulden te innen. In de 17e halfjaarsrapportage staan de inspanningen die de Belastingdienst levert uitgebreid beschreven: dynamisch monitoren, onterechte uitbetalingen voorkomen, ontwikkeling van verdragsvordering, direct approach en internationale samenwerking. Dynamisch monitoren zal binnenkort na een geslaagde pilotfase uitgebreid worden met adviezen voor de invordering uit het buitenland. Met het terugvorderen van de toeslagschulden is projectmatig ervaring opgedaan met direct approach in de vorm van het zenden van brieven en het inzetten van een incassobureau bij niet-verdragslanden. Deze ervaringen en de uitkomsten van de rapportage van het regieteam worden meegenomen bij het internationaal invorderen van belastingsschulden.

2.2.6 Overgangsproblemen veranderingen in de invordering

De veranderingen in de invordering brengen ook overgangsproblemen met zich mee. De VHMFI¹⁰ en de AVB11 hebben hier aandacht voor gevraagd bij de dienstleiding. Deze signalen waren herkenbaar binnen de Belastingdienst. In december 2016 is een tijdelijk projectteam ingesteld met als opdracht te kijken naar de werking van Dynamisch Monitoren (DM) en de inzet van de deurwaarders bij het kleinbedrijf van MKB. De werkzaamheden van het tijdelijke projectteam hebben als uitkomst dat er verschillende inzichten bestaan over mogelijke oplossingsrichtingen. In de nieuwe topstructuur van de Belastingdienst is de zojuist ingestelde keten inning belast om aan dergelijke vraagstukken sturing te geven. De keten inning heeft in september 2017 een aantal werkgroepen ingesteld om tot oplossingen te komen. De verwachting is dat de keten inning in de loop van 2018 knopen zal gaan doorhakken.

¹⁰ Vereniging van Hoofdbambtenaren bij het Ministerie van Financiën

¹¹ Algemene Vereniging voor Belastingdeurwaarders en Belastinginvorderaars

2.3 Beheersing fiscale processen

Op 27 januari 2017 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de noodzaak de beheersing van de fiscale processen binnen de Belastingdienst te verbeteren.¹² In het kader van het realiseren van een Tax Control Framework (TCF) om de fiscale beheersing op orde te krijgen vormt het formuleren van een heldere en eenduidige fiscale strategie een cruciaal startpunt. Deze fiscale strategie dient de belastingmoraal van de Belastingdienst te weerspiegelen. De fiscale strategie van de Belastingdienst is inmiddels geformuleerd. Het voor de komende jaren na te streven volwassenheidsniveau zal binnenkort in het DT BD worden vastgesteld. Deze zal vervolgens breed worden uitgedragen om het fiscaal bewustzijn van managers en medewerkers binnen de Belastingdienst te vergroten. Recentelijk is er een Gateway Review uitgevoerd op het implementatieplan TCF van de Belastingdienst. Deze is als bijlage bij deze halfjaarsrapportage gevoegd. De meest urgente aanbevelingen (1. Richt de voorgenomen fiscale risicoanalyse in, en 4. Veranker de implementatie van het TCF reeds nu in de reguliere P&C-cyclus), uit het Gateway Rapport worden de komende drie maanden in de Belastingdienst door de lijndirecteuren geïmplementeerd. De overige aanbevelingen zullen in het eerste kwartaal van 2018 worden meegenomen bij het herijken van het implementatieplan TCF.

2.4 Zeer vermogende personen

In de 17de halfjaarsrapportage is de Tweede Kamer voor het laatst uitgebreid geïnformeerd over het programma zeer vermogende personen (ZVP). De Belastingdienst heeft voor deze doelgroep gekozen voor een geïntegreerde individuele klantbehandeling, zodat gewerkt kan worden vanuit een gestructureerd beeld over de financiële positie van de zeer vermogende personen. De zeer vermogende persoon krijgt een vast aanspreekpunt en de uitvoering van verschillende belastingwetten die van toepassing zijn, krijgt geïntegreerd vorm. In de 17de halfjaarsrapportage staat dat, na een positief advies van de medezeggenschap, op 7 maart 2016 een definitief besluit genomen is over, onder andere, het instellen van het subsegment zeer vermogende personen, onderdeel van het segment ZVP.

Vervolgens is door de directie Grote Ondernemingen een plan van aanpak vastgesteld voor de inrichting van dit sub-segment en zijn de consequenties voor de klantbehandeling, de organisatorische- en de personele gevolgen uitgewerkt.

Voor deze specifieke individuele klantbehandeling zijn 23 FTE met competenties en deskundigheid voor de specifieke individuele klantbehandeling ZVP benodigd. In het proces van de herijking van de investeringsagenda en de daarbij gemaakte afwegingen die hebben geleid tot het terughoudend vrijgeven van middelen, is vertraging opgelopen bij het werven van deze medewerkers. Hierdoor loopt ook de inrichting van het subsegment ZVP vertraging op.

Met opmerkingen [] nog toevoegen wat nu de verwachting is.

¹² Kamerstukken II, 2016/17, 31066, nr. 331, bijlage 5, *Analyse interne fiscale beheersing*.

Hoofdstuk 3 Moties en toezeggingen

3.1 Update risico's voor continuïteit en eventuele nieuwe knelpunten

In de continuïteitsrapportage die op 27 januari 2017 naar de Tweede Kamer is gestuurd is een opsomming gegeven van de risico's voor de continuïteit van de Belastingdienst. Conclusie was dat de continuïteit geborgd kan worden mits beheersmaatregelen worden getroffen.

In de 19e Halfjaarsrapportage die op 20 april 2017 naar de Tweede Kamer is gestuurd is een update gegeven van de in de continuïteitsrapportage genoemde algemene continuïteitsrisico's die gelden voor de hele Belastingdienst. Daarbij was er één nieuw risico vanuit de Douane en één nieuw risico vanuit het onderdeel Particulieren Dienstverlening en Bezwaar (PDB) opgenomen. De algemene conclusie was dat de continuïteit nog steeds kan worden geborgd en de risico's een tijdelijk karakter hebben.

Hieronder volgt, zoals eerder toegezegd, de huidige stand van zaken van de in de continuïteitsrapportage genoemde algemene continuïteitsrisico's die gelden voor de hele Belastingdienst. Daarnaast wordt ingegaan op de twee nieuwe risico's die waren benoemd in de 19^e Halfjaarsrapportage. De algemene conclusie is nog steeds dat de continuïteit kan worden geborgd en de risico's een tijdelijk karakter hebben. Omdat blijkt dat de maatregelen die worden getroffen effect hebben, zullen de risico's voortaan in het reguliere risicomanagementproces van de Belastingdienst worden meegenomen.

A. Verbinding met medewerkers

Risico zoals opgenomen in de continuïteitsrapportage

De afstand tussen het Managementteam van de Belastingdienst en de werkvloer wordt als te groot ervaren en werknemers voelen zich niet gehoord.

Beheersmaatregelen zoals opgenomen in de continuïteitsrapportage

"Het is de standaard taak van het management van de Belastingdienst om invulling te geven aan de behoefte van medewerkers van verbinding en gehoord worden. Hier dient meer aandacht voor te zijn. Dat betekent dat met medewerkers het gesprek aangegaan wordt over initiatieven, visie, richting en knelpunten. Ook wordt er in 2017 een medewerkertevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Hieruit kunnen nadere acties voor het management naar voren komen."

Stand van zaken met betrekking tot de voorgenomen maatregelen

Het belang van verbinding tussen het Managementteam van de Belastingdienst en medewerkers wordt op verschillende managementlagen onderschreven en actief wordt de verbinding opgezocht. Bijvoorbeeld in de herijking van de Investeringsagenda hebben, zowel in het verzamelen van signalen als in het uitwerken van de voorstellen, experts die dagelijks met het werk bezig zijn uit alle betrokken organisatieonderdelen, inclusief degenen die de ondersteunende voorzieningen leveren, nauw samengewerkt. Dit is onmisbaar gebleken. Over en weer ontstaat inzicht en begrip. Andere voorbeelden zijn het continueren van de roadshows voor leidinggevenden binnen MKB, de lunchgesprekken die de directie GO deze zomer georganiseerd met medewerkers, en de gespreksrondes bij Douane met de leden van de top 250 (operationele managers en middenmanagers) waarbij specifieke aandacht is voor het thema 'trots en vakmanschap'. Het

medewerkertevredenheidsonderzoek zal nog worden uitgevoerd in 2017.

B. Wervingsinspanning

Risico zoals opgenomen in de continuïteitsrapportage

De wervingsbehoefte van de Belastingdienst is in 2017 in totaal 1.268 FTE aan vaste krachten.⁶ Dit omvat ook de 490 FTE bedrijfskritische functies. Het risico bestaat dat de instroom mogelijk niet geheel in 2017 gerealiseerd kan worden. Ook kunnen de gevraagde kandidaten met specifieke expertise schaars zijn. Verschillende processen zoals het tijdig afhandelen van alle vragen, bezwaren en klachten van burgers en bedrijven maar ook het zorgvuldig en binnen de wettelijke termijnen afdoen van aangiftes, aanslagen en toeslagen kunnen hierdoor tijdelijk onder druk komen te staan.

Beheersmaatregelen zoals opgenomen in de continuïteitsrapportage

"De Belastingdienst zet reeds actief in op werving en houdt per kwartaal een arbeidsmarktonderzoek. Uit het laatste arbeidsmarktonderzoek blijkt dat het imago van de Belastingdienst als werkgever onder fiscalisten/accountants en ICT-ers niet is gewijzigd en dat vanuit sollicitaties en site-bezoekers een stijgende lijn is voor de doelgroep ICT.

Daarnaast zet de Belastingdienst actief in op het gebied van Employerbranding op campusactiviteiten, inkoop van brandingsuitingen in vakgerelateerde media, de ontwikkeling van nieuwe content op de site en berichtgeving op social media (LinkedIn en Twitter). Bovengenoemde acties met betrekking tot werving van nieuwe medewerkers zal worden geïntensiveerd."

Stand van zaken met betrekking tot de voorgenomen maatregelen

De instroom van vaste medewerkers op hetzij bedrijfskritische functies hetzij vervanging van uitzendkrachten door vaste medewerkers van de Belastingdienst stagneert. Dit effect wordt nog versterkt door eerder dan voorzien vertrek van ingewerkte uitzendkrachten. Risico is dan dat de continuïteit van het primair proces in gedrang komt. Dit speelt vooral bij de dienstonderdelen Toeslagen, Particulieren en KI&S. Daarnaast is de werkpakket reductie die een gevolg zou zijn van investeringen voortvloeiend uit de IA vertraagd, waardoor meer uitzendkrachten langer nodig zijn dan voorzien. Dit speelt bij de dienstonderdelen Particulieren en KI&S. Acties met betrekking tot werving van nieuwe medewerkers zijn daarom geïntensiveerd. Tevens wordt de voortgang van de open te stellen vacatures goed gemonitord.

C. ICT-ondersteuning

Risico zoals opgenomen in de continuïteitsrapportage

Het risico kan zich voordoen dat de IV-organisatie de gewenste ondersteuning niet of niet tijdig kan leveren. Het betreft ICT-ondersteuning die naast de ICT-projecten van de Investeringsagenda moet worden ontwikkeld.

Beheersmaatregelen zoals opgenomen in de

continuïteitsrapportage

"Indien de capaciteit van het onderdeel IV onvoldoende is om de totale vraag vanuit het primaire proces aan te kunnen, dan zullen bij Voorjaarsnota 2017 mogelijke beheersmaatregelen genomen moeten worden.

De uitkomsten van deze analyse worden meegenomen in de herijking die de nieuwe directeur-generaal Belastingdienst maakt."

Stand van zaken met betrekking tot de voorgenomen maatregelen

Een belangrijke graadmeter is de beschikbaarheid van systemen op korte en lange termijn. De beschikbaarheid van de systemen op korte termijn is geborgd en kent een continue monitoring en verbeteringsproces. Voor de beschikbaarheid van de systemen op lange termijn wordt in kader van de Investeringsagenda het programma Moderniseren IV landschap uitgevoerd.

De afhankelijkheid van de Investeringsagenda en de financiering daarvan hebben begin dit jaar een vertraging in de opstart gegeven. Inmiddels is het programma gestart, maar de vertraging is niet ingelopen. Als beheersmaatregel krijgen reeds gestarte onderdelen van het programma prioriteit om verdere vertraging te voorkomen. Voor Douane en FIOD zijn met Voorjaarsnota 2017 beheersmaatregelen uitgevoerd. Deze zijn gestart en zullen meerjarig doorlopen. Met een meerjarige planning en een onderbouwing voor meerjarige financiering werkt IV aan een stabilisering van het resource kader en een opschaling van vaste bezetting. Daarnaast moeten in het DT BD de prioriteiten voor het portfolio op concernniveau worden bepaald.

D. Voortgang Investeringsagenda**Risico zoals opgenomen in de continuïteitsrapportage**

De Investeringsagenda van de Belastingdienst loopt achter op schema⁹, mede doordat de managementaandacht op de vertrekregeling was gericht. Het risico bestaat dat het de Belastingdienst – vanwege de uitstroom – niet zal lukken om de implementatiesnelheid te verhogen en de daadwerkelijke gerealiseerde procesverbeteringen achter blijven bij de gerealiseerde en verwachte uitstroom.

Beheersmaatregelen zoals opgenomen in de continuïteitsrapportage

"Er moeten nieuwe voorstellen komen voor een haalbare aanpak en daarbij behorend realistisch tijdspad om de Investeringsagenda stapsgewijs te implementeren. De Belastingdienst is gevraagd om de Investeringsagenda te herijken, mede in het licht van de totaalopgave die de Belastingdienst heeft. In zijn analyse zal hij onderzoeken welke maatregelen getroffen moeten worden. Elementen hierbij zijn het betrekken van de medewerkers bij de veranderopgave, versterking van het projectbureau van de Investeringsagenda zodat meer regie kan worden gevoerd, een geobjectiverde meetmethode voor te verwachten resultaten en koppeling van het tijdspad aan de beschikbare budgetten."

Stand van zaken met betrekking tot de voorgenomen maatregelen

De Investeringsagenda loopt in 2017 vertraging op. Dit is bekend in de herijking van de Investeringsagenda. Dit betekent dat de Belastingdienst fors aan de slag moet en gaat. Hiervoor is een voortvarende vrijgave van

middelen nodig. Daarom zullen voor 1 november 2017 deze middelen moeten zijn vrijgegeven. Daarnaast zal de Belastingdienst invulling geven aan een implementatieplan en rapportagesysteem dat de kaders geeft voor vrijgave van de IA-middelen, voor monitoring van de voortgang en bijsturing waar en wanneer nodig.

E. Specifiek Continuïteitsrisico Douane

Risico zoals opgenomen in de 19^e Halfjaarsrapportage

De nieuw te werven medewerkers voor het proces Klantmanagement moeten opgeleid worden en zijn niet direct inzetbaar. Hierdoor bestaat het risico dat door onvoldoende kennis en capaciteit de primaire (of alle) douanetaken niet in voldoende mate of met voldoende kwaliteit uitgevoerd kunnen worden. Overigens weerspiegelt de instroom een normaal instroompercentage, waar ook in de toekomst op moet worden gerekend.

Beheersmaatregelen zoals opgenomen in de 19e Halfjaarsrapportage

"Voor de Douane geldt dat in beginsel voor de komende periode één op één vervanging plaatsvindt. Zie daartoe ook het Wervingsplan. Hierbij geldt dat dit niet op dezelfde plek en in dezelfde functie hoeft te zijn. Het is noodzakelijk om voldoende, professionele douaniers in te kunnen zetten. Daarom ook de lijn: tenminste op sterkte blijven én innoveren. Dankzij de lopende werving stromen er nieuwe medewerkers bij de Douane binnen. "

Stand van zaken met betrekking tot de voorgenomen maatregelen

De Douane blijft het belang van gerichte wervingsinspanning onderschrijven om continuïteit te borgen, specifiek op bedrijfskritische functies. Ten behoeve van de continuïteit en het opvangen van de uitstroom als gevolg van de remplaçantenregeling, vinden vanaf 2016 drie grote wervingsrondes plaats. Ook de komende periode blijft de Douane aandacht houden voor het opvullen van bedrijfskritische functies. Twee keer per jaar wordt geïnventariseerd wat de wervingsbehoefte is, om die continuïteit te borgen.

F. Aangiftecampagne 2017 (begin 2018)

Risico zoals opgenomen in de 19^e Halfjaarsrapportage

Ten aanzien van de Aangiftecampagne IH 2017 in 2018 kan zich een aantal risico's voordoen. De voorbereiding van een aangiftecampagne start ruim een jaar van tevoren. Daardoor waren deze risico's nog niet in de continuïteitsrapportage opgenomen. De going concern ten aanzien van de aangiftecampagne is geborgd, de risico's zien dan ook op te realiseren procesverbeteringen. Ten aanzien van de volgende procesverbeteringen worden risico's onderkend. Doordat:

- inkomensverklaringen moeizaam of pas laat worden afgegeven door buitenlandse belastingdiensten, zouden buitenlandse belastingplichtigen laat een definitieve aanslag kunnen ontvangen. Dit kan veel vragen en klachten van belastingplichtigen opleveren. Een maatregel zou kunnen zijn om een voorlopige aanslag op te leggen.
- er onvoldoende handmatige capaciteit zou kunnen zijn, zouden inconsistente aangiften niet op tijd kunnen worden gecheckt. Hierdoor zou de garantietermijn van 1 juli niet kunnen worden gehaald.

- aanvullingen van belastingplichtigen mogelijk niet verwerkt kunnen worden, omdat ze al in de berekeningfase zouden zitten, zouden extra bezwaarschriften moeten worden behandeld.
- het beveiligingssysteem van de e-herkenning voor gemachtigden onvoldoende technisch stabiel zou zijn, zou hulp bij aangifte (HUBA) langzamer gaan verlopen dan gepland.

Beheersmaatregelen zoals opgenomen in de 19^e

Halfjaarsrapportage

"Ten aanzien van de risico's worden de volgende beheersmaatregelen getroffen. De Belastingdienst:

- *onderzoekt of de voorlopige aanslag voor buitenlands belastingplichtigen kan worden ingevoerd. Risicoposten worden door middel van risicoanalyse uitgesloten van een voorlopige aanslag.*
- *zal de mogelijkheid achter de hand houden om in de campagneperiode de handmatige controles van inconsistente aangiften uit te kunnen voeren.*
- *onderzoekt of het proces zo kan worden aangepast dat aanvullingen op de aangifte nog later in het verwerkingsproces kunnen worden verwerkt."*

Stand van zaken met betrekking tot de voorgenomen maatregelen

Het knelpunt op het gebied van inkomensverklaringen is opgelost. De andere drie knelpunten vormen nog steeds een risico. Daarom zullen bovenstaande beheersmaatregelen nog steeds worden getroffen.

3.2 Update onderwerpen niet zijnde continuïteitsrisico's

3.2.1 BelastingTelefoon

3.2.1.1 Onderzoek rekenhulp afschrijving auto's

Aan Tweede Kamerlid Van Rooijen is toegezegd te kijken of het zinvol is een rekenhulp te bieden betreffende afschrijving op auto's waarmee aftrekbare vervoerskosten voor bezoek aan het ziekenhuis worden gemaakt. Aftrekbare vervoerskosten voor bezoek aan het ziekenhuis kunnen bestaan uit vervoerskosten die worden gemaakt voor het bezoeken van een zieke of uit kosten voor een eigen bezoek aan het ziekenhuis.

Vervoerskosten voor ziekenbezoek per auto zijn, als aan alle voorwaarden wordt voldaan, aftrekbaar tegen € 0,19 per kilometer. Voor het bepalen van deze kosten is een rekenhulp dus niet noodzakelijk. Bij vervoerskosten voor een eigen bezoek aan het ziekenhuis zijn de werkelijke kosten van het autovervoer aftrekbaar. Bij het bepalen van deze kosten spelen onder meer de kosten van afschrijving van de auto een rol. Maar de aftrekbaarheid is mede afhankelijk van de feitelijke situatie waarin een belastingplichtige verkeert. De kosten zijn daarom niet via een eenvoudige rekenhulp te bepalen. Voor beide soorten vervoerskosten geldt bovendien dat een belastingplichtige zich redelijkerwijs gedrongen heeft kunnen voelen tot het doen van de uitgave en dat de kosten moeten drukken. Ook hiervoor geldt een feitelijke beoordeling die niet in een rekenhulp is te vangen. Wel zal in de helptekst van het online aangifteprogramma een verwijzing worden opgenomen naar de toelichting op de website. De toelichting op de website zal worden getoetst en zo nodig aangepast op bruikbaarheid voor burgers die vragen hebben over aftrekbare kosten bij ziekenhuisbezoek.

3.2.1.2 Toezegging verbetering kwaliteit Belastingtelefoon

In het vragennummer van 28 maart 2017 is -mede naar aanleiding van onderzoek door de Consumentenbond- toegezegd dat in deze halfjaarsrapportage nader wordt ingegaan op de verbetering van de kwaliteit van beantwoording van algemene vragen door de

Belastingtelefoon. Inmiddels is een specialistenteam van circa 10 fte ingericht om meer ingewikkelde vragen over wet- en regelgeving (wgr-vragen) van burgers te kunnen beantwoorden.

Uit onderzoek en analyse die de Belastingdienst de afgelopen jaren heeft gedaan blijkt dat de antwoorden op veel gestelde wgr-vragen voldoen aan de kwaliteitsnorm. Uit additioneel onderzoek dat in de eerste helft van 2017 is uitgevoerd blijkt dat de gemiddelde kwaliteit van de antwoorden op minder vaak voorkomende wgr-vragen nog niet geheel aan de kwaliteitsnorm voldoet, in casu sommige burgers zouden (deels) onjuiste of onvolledige antwoorden hebben gekregen. Dit specialistenteam is niet afdoende is om de antwoorden op alle soorten wgr-vragen aan de kwaliteitsnorm te laten voldoen.

De Belastingtelefoon is ingericht om zoveel mogelijk vragen in hetzelfde telefoongesprek in één keer te beantwoorden. Fiscale (en Toeslagen) wet-en regelgeving en de interpretaties daarvan zijn veelomvattend. Het is bovendien voor een juiste beantwoording van de wgr-vragen nodig dat de persoonlijke situatie van de beller (de zogenaamde fiscale en/of toeslagencontext) in het gesprek duidelijk wordt. Dat veronderstelt veel doorvragen, waarvoor fiscale kennis en fiscaal inzicht bij de eerstelijns telefoonbeantwoording nodig zijn. De conclusie van het additionele onderzoek is dat het schier onmogelijk is weinig voorkomende fiscale- en toeslagen wgr-vragen goed door de eerste lijn te laten beantwoorden. Het genoemde specialistenteam volstaat niet om het totaal volume van de vele voorkomende vragen te kunnen afhandelen.

3.2.2 Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA)

In het debat over de voorjaarsnota 2017 heeft de minister aan Kamerlid Omtzigt toegezegd dat er overeenkomstig de eerder aangenomen motie van de Kamerleden Omtzigt en Van Weijenberg in een rapportage aan de Tweede Kamer wordt ingegaan op het opleggen van boetes aan kwaadwillenden.¹³ Tevens is in de derde rapportage over de DBA van 20 april jl. toegezegd dat zodra stappen zijn gezet in het onderzoek naar tien mogelijk kwaadwillende opdrachtgevers de Kamer hierover nader te informeren.¹⁴

De Belastingdienst is naast de controles loonheffingen die op 1 januari 2017 reeds liepen een aantal onderzoeken gestart in het MKB en bij Grote Ondernemingen. Deze controles hebben in 39 gevallen tot een signalering geleid die eind juli centraal door de Belastingdienst zijn beoordeeld om vast te stellen of er opdrachtgevers zijn die kunnen worden aangemerkt als kwaadwillend.

In 28 gevallen is geoordeeld dat er geen sprake is van kwaadwillendheid. Voor de periode tot 1 mei 2016 zijn in het overgrote deel van deze gevallen de arbeidsrelaties afgedekt door de in de administratie aanwezige VAR's die opdrachtgevers vrijwaren van naheffingsaanslagen loonheffingen en dus ook van boetes. In deze gevallen is aan de formele eisen voor het gebruik van de VAR voldaan. Voor de periode na afschaffing van de VAR is gekeken op welke wijze de opdrachtgevers hun arbeidsrelaties hebben vormgegeven of aan het vormgeven zijn. Deze periode kent een verscheidenheid aan varianten, zoals een faillissement of het na enkele maanden ophouden met de onderneming, het ophouden om met opdrachtnemers te werken, gebruik van payroll- of uitzendkrachten en het verkennen van nieuwe werkwijzen of het gebruik van goedgekeurde overeenkomsten.

Van de resterende elf gevallen is geoordeeld dat deze verder moeten worden onderzocht, omdat dit kwaadwillenden kunnen zijn. Deze zaken zijn nog in verschillende stadia van onderzoek. De aangetroffen problematiek is divers. Zo zijn er bijvoorbeeld

¹³ Kamerstukken II, 2016/2017, 34036 nr. 46

¹⁴ Kamerstukken II, 2016/2017, 34036, nr. 63

opdrachtgevers aan wie inmiddels bekend is gemaakt dat er vanaf mei 2016 niet buiten dienstbetrekking kan worden gewerkt, een internationale casus en een tip van over de handelwijze van andere bedrijven in de branche.

In het debat in de Eerste Kamer over de Wet DBA op 26 januari 2016 is toegezegd dat indien er een nieuwe constructie opduikt waarmee op een nieuwe manier buiten dienstbetrekking wordt gewerkt, deze constructie geanonimiseerd en ontdaan van fiscale informatie openbaar wordt gemaakt op de website van de Belastingdienst.¹⁵

De Belastingdienst heeft bij zijn beoordeling van voorgelegde overeenkomsten geen nieuw type overeenkomst aangetroffen, waardoor buiten dienstbetrekking kan worden gewerkt. De beoordeelde overeenkomsten passen alle binnen de bestaande wet- en regelgeving. Constructies om niet binnen de wet te blijven is de Belastingdienst niet tegen gekomen. Hierop wordt nog steeds actief beoordeeld. Ook in de toekomst kunnen eventuele meldingen in dit kader nog gedaan worden.

3.2.3 Elektronisch Berichtenverkeer Belastingdienst (EBV)

In het Algemeen Overleg Belastingdienst over onder andere de 19^e halfjaarsrapportage¹⁶ kwam onder meer de voortgang in de implementatie van de wet EBV ter sprake. Tijdens dit debat is door de Staatssecretaris van Financiën bevestigd dat er geen plannen zijn om nieuwe berichtenstromen aan particulieren uitsluitend digitaal te verzenden totdat de notificatiefunctie op de berichtenbox is verbeterd en de machtigingsvoorziening niet natuurlijke personen op de berichtenbox is gerealiseerd. Dit betreft generieke voorzieningen die onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Binnenlandse Zaken worden gerealiseerd. De Belastingdienst is, net als andere uitvoeringsorganisaties, slechts gebruiker van deze voorzieningen.

Als de bovengenoemde voorzieningen gereed zijn, wordt met de Tweede Kamer opnieuw overlegd welke berichtenstromen verantwoord uitsluitend digitaal kunnen worden verzonden en op welke termijn dat kan plaatsvinden.

Verder is in september 2017 schriftelijk¹⁷ gereageerd op een aantal toezeggingen dat is gedaan in het Algemeen Overleg Belastingdienst van 8 juni. De Belastingdienst is aan de slag met de uitwerking van de mogelijkheid voor particulieren om berichten van de Belastingdienst uitsluitend digitaal te ontvangen en onderzoek hoe aangiften gedurende de hele navorderingstermijn opvraagbaar kunnen blijven.

Met opmerkingen : nog aanvullen op welke toezeggingen de Belastingdienst heeft gereageerd

3.2.4 Rulings¹⁸

3.2.4.1 Onderzoeken naar de rulingpraktijk

De Algemene Rekenkamer heeft in 2014 onderzoek gedaan naar de rulingpraktijk. In het debat van 1 juni 2017 heeft de Tweede Kamer middels een motie verzocht in overleg te treden met de Algemene Rekenkamer of zij bereid en in staat is om het in 2014 uitgevoerde onderzoek over belastingontwikking opnieuw uit te voeren in 2019.¹⁹ Er is inmiddels contact geweest met de Algemene Rekenkamer over de vraag of en hoe aan de motie gevolg kan worden gegeven.

Begin 2017 heeft een onafhankelijke onderzoeksgroep onderzoek gedaan naar de rulingpraktijk. De onderzoeksgroep bestond uit experts van de Belastingdienst en het Ministerie van Financiën die geen directe betrokkenheid hebben bij de rulingpraktijk,

¹⁵ Debat Wet DBA, EK Handelingen 27, it. 7, p. 42

¹⁶ TK 16-17, 31066, nr 371

¹⁷ TK 17-18, 31066, nr 377 en TK 17-18, fiscale moties en toezeggingen brief Prinsjesdag, kenmerk nog niet bekend

¹⁸ De teksten over het onderwerp rulings (indien relevant) zijn afgestemd met de collega's van Concerndirectie Fiscale en Juridische Zaken.

¹⁹ Kamerstukken II, 2016/17, 25 087, nr. 156

maar wel voldoende fiscale achtergrond hebben om de complexe fiscale materie te beoordelen. In de aan de Tweede Kamer brief van 30 maart 2017 is aangegeven een dergelijk onderzoek jaarlijks te laten plaatsvinden.²⁰ Tijdens het debat van 1 juni 2017 heeft de Tweede Kamer middels een motie verzocht een uiterste inspanning te doen om één of meerdere externe onafhankelijke experts toe te voegen aan de commissie die het onderzoek zal uitvoeren.²¹ Aan deze motie wordt momenteel gevolg gegeven door te onderzoeken of externe onafhankelijke experts bereid zijn zitting te nemen in de onafhankelijke onderzoekscommissie. Hierbij worden experts benaderd aan de hand van de criteria 'deskundigheid' en 'onafhankelijkheid'. Bij de onafhankelijkheid is het in ieder geval een vereiste dat de expert gedurende de afgelopen 5 jaar niet werkzaam is geweest in de belastingadvies sector, bij de Belastingdienst of op het Ministerie van Financiën.

3.2.4.2 Centraal vastleggingssysteem

Sinds jaar en dag worden centraal afgegeven Advance Pricing Agreements (APA's) en Advance Tax Rulings (ATR's) al centraal geregistreerd. Tijdens het debat over belastingontwijking van 19 januari 2017 is een centraal vastleggingssysteem toegezegd voor de gegevens die nodig zijn om aan de uitwisselingsverplichting in EU- en OESO-verband te voldoen. Dit systeem is met ingang van september 2017 operationeel waardoor alle rulings waarover informatie moet worden uitgewisseld in beeld zijn.

3.2.4.3 Jaarverslag APA-/ATR-team

Tijdens het plenaire debat in de Tweede Kamer op 1 juni 2017 over de Nederlandse rulingpraktijk is toegezegd dat jaarlijks bij de halfjaarsrapportage een jaarverslag zal worden gevoegd van het APA/ATR-team. In dit jaarverslag zal gecategoriseerd per onderwerp inzichtelijk worden gemaakt hoeveel APA's en ATR's er in een jaar zijn afgegeven.

De Tweede Kamer heeft hierbij gevraagd om specifiek in te gaan op het aantal APA's waarin een informeel kapitaalelement is te onderkennen. Ook zal in het jaarverslag worden gerapporteerd op welke gronden een APA of ATR niet tot stand is gekomen. Hierbij kan gedacht worden aan situaties dat de gevraagde zekerheid niet past binnen wet- en regelgeving, onvoldoende informatie is verstrekt of de gevraagde zekerheid strijd oplevert met de goede trouw jegens een verdragspartner.

De noodzakelijke voorbereidingen om over de bestuurlijke informatie te kunnen beschikken die benodigd is voor het maken van dit jaarverslag worden momenteel getroffen. Daarnaast zal het jaarverslag een paragraaf bevatten waarin uiteen wordt gezet welke relevante beleidsmatige beslissingen er in het betreffende jaar zijn genomen op het gebied van de APA-/ATR-praktijk.

Hierbij zullen ook eventuele ontwikkelingen met betrekking tot de eerder met de Tweede Kamer gedeelde exemplarische APA's en ATR's worden beschreven. Het eerste jaarverslag zal worden gevoegd bij de volgende halfjaarsrapportage, zodat over het gehele kalenderjaar 2017 kan worden gerapporteerd.

In bovengenoemd debat is tevens toegezegd ieder jaar te rapporteren, met betrekking tot de belastingafspraken die zijn gemaakt, óf er verschillen zijn tussen het normale belastingtarief en wat er daadwerkelijk betaald is. Bij een ruling wordt duidelijkheid verschaft over de toepassing van de wet in een concrete situatie. Er worden geen afspraken gemaakt over van de wet afwijkende belastingtarieven. Dit item zal dan ook niet jaarlijks apart vermeld worden in de genoemde jaarverslagen.

²⁰ Kamerstukken II, 2016/17, 34 552 nr. 79

²¹ Kamerstukken II 2016/17, 25 087, nr. 162

3.2.5 Overheidsondernemingen

Tijdens het wetgevingsoverleg bij de behandeling van het Wetsvoorstel modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen heeft de Staatssecretaris van Financiën toegezegd om na afloop van het eerste volledige belastingplichtige jaar van deze overheidsondernemingen de ervaringen van de Belastingdienst en de (centrale) overheden te delen met de Tweede Kamer.

Uit deze ervaringen zou dan kunnen blijken wat er nog allemaal "verspijkerd" moet worden aan de verdere implementatie en wellicht zelfs ook aan de wet.

Binnen de Belastingdienst is eind 2014 als onderdeel van de directie Grote Ondernemingen het Bureau Belastingplicht Overheidsondernemingen (BBO) ingesteld voor de behandeling van alle zaken gerelateerd aan voornoemde wet. Het BBO heeft tot nu toe veel aandacht besteed aan voorlichting over de belastingplicht aan de doelgroep, alsmede vooroverleg met de overkoepelende organisaties van de overheidslichamen en met (potentiële) belastingplichtige overheidsondernemingen.

In het najaar van 2014 is de Samenwerking Vennootschapsbelastingplicht Lokale Overheden (SVLO) van start gegaan. Dit is ook tijdens het parlementair proces van dit wetsvoorstel genoemd. Binnen de SVLO zijn er handreikingen, notities, schema's, activiteitenlijsten, praktijkvoorbeelden, enz. – in totaal ruim 25 producten- gemaakt.²²

Met behulp van de voorlichting van de Belastingdienst, alsmede de producten van de SVLO kunnen de overheidslichamen zelf, bijgestaan door hun adviseurs, beoordelen of sprake is van belastingplicht en zo ja een openingsbalans opstellen en aangifte doen.

Gezien voornoemde regelgeving van toepassing is met ingang van 1 januari 2016, is het kalenderjaar 2016 het eerste volledige belastingjaar voor de overheidsondernemingen. Na afloop van het boekjaar kunnen zij aangifte Vennootschapsbelasting over dat jaar doen. De aangifte vennootschapsbelasting 2016 diende voor 1 juni 2017 ingeleverd te worden. Als overheden meer tijd nodig hebben om de aangifte te doen, bestaat de mogelijkheid om tot uitstel van indiening van de aangifte te verzoeken. De eerste aangiften worden nu door de Belastingdienst ontvangen en in behandeling genomen.

Het is daarom nu nog te vroeg om tot een meer compleet beeld te komen. Zodra daar wel zicht op is, wordt de Tweede Kamer in de volgende halfjaarsrapportage nader geïnformeerd.

3.2.6 Inkomensverklaring

De Belastingdienst heeft inmiddels verschillende maatregelen getroffen om het afgeven van inkomensverklaringen door andere landen te bevorderen. Zo is er met verschillende landen bilateraal contact geweest om eventuele problemen met het verstrekken van inkomensverklaringen op te lossen of te voorkomen. België heeft laten weten dat men eerder de inkomensverklaringen kan gaan afstempelen. Portugal heeft nu laten weten dat landelijk een centraal punt is ingericht waar men voor de inkomensverklaring terecht kan.

Met betrekking tot het belastingjaar 2015 zijn er medio 2017 van de in totaal 140.000 aangiften nu 130.000 inkomensverklaringen binnen. Daarnaast zijn er 10.000 personen die wel in de aangifte gevraagd hebben om behandeld te worden als een kwalificerende buitenlandse belastingplichtige, maar nog geen inkomensverklaring hebben aangeleverd. Deze groep van 10.000 personen is nader geanalyseerd. Meer dan de helft van deze

²² Zie voor alle producten:

<https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/winst/vennootschapsbelasting/belastingplicht+en+aangifte/vanaf+2016+vennootschapsbelastingplicht+voor+overheidsondernemingen/ondersteunende+producten+vennootschapsbelastingplicht+overheidsondernemingen>

groep woont in landen waaruit al veel inkomensverklaringen zijn ontvangen. De belastingplichtige moet daar kennelijk de weg nog vinden of heeft inmiddels geoordeeld dat hij toch geen kwalificerende buitenlands belastingplichtige is. Een relatief kleine groep van 1500 personen is nog moeilijk te specificeren en zal nader onderzocht worden.

De Belastingdienst monitort het proces van de inkomensverklaringen en kwalificerende belastingplicht nauwkeurig en bekijkt waar mogelijk procesverbeteringen kunnen worden gerealiseerd.

3.2.8 Douane

3.2.8.1 Het Douane verbeterprogramma in samenwerking met het bedrijfsleven

Het bedrijfsleven, verenigd in het Overleg Douane - Bedrijfsleven en de mainports Nederland, heeft eind vorig jaar per brief aan de Staatssecretaris van Financiën aangegeven de werkwijze van de Douane te waarderen en deze dienst te ervaren als één van de modernste ter wereld. Zorgen over de negatieve aandacht voor het functioneren van de Douane worden in de brief echter ook geuit. Naar aanleiding hiervan is, ten behoeve van het verbeteren van het imago en de continuïteit van de Douane, vanuit het bedrijfsleven een verbeterprogramma opgezet. Dit is door de Staatssecretaris van Financiën aanvaard.

Het Overleg Douane-Bedrijfsleven is uitgenodigd om de ideeën voor een verbeteraanpak uit te werken. Vast staat dat het gezamenlijke karakter vorm krijgt door een trekker uit de Douane en uit het bedrijfsleven aan te wijzen op de genoemde geprioriteerde gebieden: ICT, dienstverlening & kennisniveau, trade facilitation en toezicht, coordinated border management en Brexit. Voor de uitwerking van Coordinated Bordermanagement zal de Douane eerst met de betrokken handhavingpartners afstemming zoeken.

3.2.8.2 Aanpak cocaïnesmokkel

In de brief van 2 november 2016 'Douane en aanpak cocaïnesmokkel in de haven van Rotterdam' is een aantal toezeggingen gedaan. Hieronder is hiervan de stand van zaken opgenomen.

Samenwerking Douane en de opsporingsdiensten in de haven van Rotterdam
Haventafel: De eerste bijeenkomst van de Haventafel heeft inmiddels plaatsgevonden. Met de Haventafel wordt invulling gegeven aan de versterking van de samenwerking van de - publieke en private - partners betrokken bij de veiligheid in de Rotterdamse haven.

Cameratoezicht: De stand van zaken met betrekking tot het Cameraproject is dat er constructief overleg plaatsvindt door de betrokken - publieke en private - partners en toegewerkt wordt naar definitieve besluitvorming. Na deze besluitvorming zal de - gefaseerde- uitwerking kunnen gaan plaatsvinden.

Informatie-uitwisseling: Volgens de huidige planning zal de Belastingdienst, en de Douane als onderdeel hiervan, per 25 mei 2018 met betrekking tot haar activiteiten op het gebied van het (douane)strafrecht onder de Wet Politiegegevens (WPG) komt te vallen in plaats van onder de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP). De informatie-uitwisseling zal daarmee naar verwachting vergemakkelijkt te worden.

Ontheffingen voor douaniers om harder te rijden dan de maximumsnelheid en/of met zwaailicht en sirene

In de 19e HJR is aangegeven dat binnen de Douane in kaart is gebracht op welke aspecten en in welke mate ontheffing van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV 1990) nodig en wenselijk is ten behoeve van de (rechtmatige) taakuitoefening. Ook is toen aangegeven dat de generieke ontheffing voor de Douane

Met opmerkingen

Verwijzing naar de brief

voor functionele overtredingen van RVV-artikelen is aangevraagd en op 18 januari 2017 door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu verleend. De ontheffing zal gedifferentieerd aan vuurwapendragers worden toegekend.

De beperkte ontheffing – exclusief Optische en Geluidsignalen (O&G-signalen) en voorrangsvoertuig – is voor de vuurwapendragers in de douaneregio's met ingang van 1 juli 2017 doorgevoerd.

In het kader van de implementatie van de uitgebreide ontheffing – inclusief O&G-signalen en voorrangsvoertuig – vindt overleg plaats met ministerie van Infrastructuur en Milieu over het verkrijgen van een aanwijzing als hulpverleningsdienst voor de Douane (als organisatie) hetgeen noodzakelijk is voor het mogen voeren van O&G-signalen.

3.2.9 Internationale opsporing

Het in de zomer van 2016 ingerichte Anti Corruptie Centrum (ACC) van de FIOD is op thans functioneel en operationeel. Dit geldt zowel voor de verwerving en beoordeling van signalen als voor de uitvoering van onderzoeken. Het werk van de FIOD krijgt steeds meer een intensiever internationaal karakter. De wereld globaliseert en digitaliseert in een hoog tempo. Dit stelt hoge eisen aan – internationale – samenwerking. De FIOD heeft de afgelopen periode ingezet op een aantal initiatieven dat zowel ziet op operationele samenwerking als op de uitwisseling van kennis, expertise en ervaringen. Met name op het gebied van witwassen en corruptie werkt de FIOD in een aantal concrete onderzoeken internationaal intensief samen. Er wordt (pro-)actief deelgenomen aan netwerken waarin informatie wordt uitgewisseld met betrekking tot de aanpak van bepaalde fenomenen. Zo is het AMLC actief in het Anti Money Laundering Operational Network, in de EU Policy Cycle (2018-2022) en neemt het ACC deel aan OESO-gremia op het gebied van corruptie (working group on bribery). Met betrekking tot de Panama Papers zijn internationale contacten gelegd om te bezien of en hoe kan worden samengewerkt op het terrein van informatie-uitwisseling en bestrijding van frauduleuze constructies. Daarnaast zijn de mogelijkheden van het gebruik van de brondocumenten van de Panama Papers onderwerp van overleg met het (Duitse) Bundeskriminalamt. De FIOD heeft het initiatief genomen strafrechtelijke informatie-uitwisseling efficiënter te kunnen inrichten door het ontwikkelen van FCI-Net. Dat is een internationaal samenwerkingsverband waar met behulp van data matching-techniek buitenlandse 'FIOD-achtigen' op basis van 'hit/no hit' kunnen verifiëren of er bij een collega-dienst informatie over de verdachte beschikbaar is. De concrete informatie wordt vervolgens via een regulier rechtshulpverzoek opgevraagd.

3.2.10 Gegevensbeveiliging

In de brief aan Tweede Kamer van 14 februari 2017 zijn enkele onderzoeken en acties behandeld c.q. toegezegd.²³ Het betreft de volgende onderzoeken en acties:

1. Onderzoek Autoriteit Persoonsgegevens (uitvoering door AP)
2. Onderzoek gegevensgebruik bij Data & Analytics (verder: D&A), periode 1 februari 2016 tot en met februari 2017.
3. Onderzoek naar informatiebeveiliging bij Broedkamer en voorlopers periode 2012 tot februari 2016.
4. Extern forensisch onderzoek naar de gevolgde aanbestedingsprocedure voor ondersteuning van de Broedkamer.
5. Overige acties:
 - a. Bezien wordt op welke wijze het Handboek Beveiliging Belastingdienst (verder: HBB) is geïmplementeerd in de organisatie, processen en systemen.
 - b. Medewerker(-tevredenheidsonderzoek) najaar 2017 bij Belastingdienst waarin onder andere vragen over werkcultuur en managementstijl

²³ Kamerstukken II, 31 066, nr. 344.

Met opmerkingen ☐ Deze paragraaf wordt nog opgeschoond. Is inhoudelijk correct, stijl nog aansluiten kamerstukken aanvullen.

3.2.10.1 Toepassing van het Handboek Beveiliging Belastingdienst

De opdrachtformulering en aanpak zijn uitgewerkt en met Auditdienst Rijk (ADR) afgestemd om objectiviteit van het onderzoek te verzekeren. Het onderzoek is afgerond en inmiddels is het rapport inclusief de toets door de ADR aan de Kamer aangeboden. **Maatregelen in het rapport.**

Met opmerkingen nog aanvullen

3.2.10.2 Onderzoek gegevensgebruik bij Data & Analytics (D&A)

Het betreft een onderzoek naar vermeend onbevoegd verzamelen en delen van gevoelige gegevens in de periode februari 2016 tot maart 2017 bij de D&A organisatie. De voorlopige resultaten van het D&A-onderzoek waren aanleiding om de Kamer 30 juni jongstleden (Kamerstuk 31 066, nr. 367) te informeren over enkele aangetroffen gevallen van ongeoorloofd buiten de Belastingdienst brengen van persoonsgegevens en aanvullende acties en stappen aan te kondigen. Inmiddels is het onderzoek afgerond en aan de kamer aangeboden. Daarbij is ook een toelichting gegeven op de genomen maatregelen (kamerstuk na aanbieden eind september in te vullen). **Fact finding / geen maatregelen.**

Met opmerkingen nog aanvullen

3.2.10.3 Onderzoek naar informatiebeveiliging bij de Broedkamer en voorlopers

Dit onderzoek is een verbreding van het onderzoek naar gegevensgebruik bij D&A en ligt verder terug in de tijd. De verbreding bestaat uit een reconstructie van de gehanteerde werkwijze en de infrastructuur van de Broedkamer en het in kaart brengen van de toenmalige inrichting van de beveiliging en besluitvorming over beleidsadviezen inzake beveiliging. Ook dit onderzoek is inmiddels afgerond en aan de kamer aangeboden. (Vandaag in tas stas, eind volgende week naar kamer)
Fact finding / geen maatregelen

3.2.10.4 Onderzoek naar de rechtmatigheid van de aanbesteding van de Broedkamer

Aan een derde onafhankelijke partij is opdracht verleend om een onafhankelijk onderzoek te verrichten naar het aanbestedingstraject voor ondersteuning van de Broedkamer, alsmede naar de prestatieafspraken zijn gemaakt met de leverancier waaraan de opdracht is gegund. Het onderzoek is gestart op 1 maart 2017. In de 19e HJR is de Tweede Kamer geïnformeerd dat een afronding medio mei niet haalbaar bleek. Geplande oplevering is oktober.

3.2.11 Publicatie ADR-rapporten

Het kabinet heeft in 2016 besloten dat vanaf 1 juli 2016 alle ADR audits openbaar worden gemaakt. De ministeries zorgen er voor dat de rapporten actief openbaar worden gemaakt op de website van de rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl). Recent zijn alle audits met betrekking tot de Belastingdienst op de site gezet; het gaat hierbij om audits die door de Belastingdienst zelf zijn gevraagd. Dat nu pas de audits op de site zijn geweest, komt doordat de organisatie binnen het ministerie nog niet was ingericht op de nieuwe procedure. Vanaf heden zullen ADR-rapporten binnen de voorgeschreven termijn van zes weken na vaststelling van het rapport op de site van de overheid worden gepubliceerd.

3.2.12 Remplaçantenregeling

3.2.12.1 Uitvoering remplaçantenregeling

De remplaçantenregeling kent twee situaties waarin aan andere medewerkers dan de VWNW-kandidaten voorzieningen kunnen worden toegekend uit het VWNW-beleid. Deze situaties zijn:

Met opmerkingen Onderstaande tekst betreffende de remplaçantenregeling is nog concept en in paragraaf 3.2.11.3 en 3.2.11.4 niet volledig.

- Met het vertrek van de medewerker wordt de plaatsing van een VWNW-kandidaat gerealiseerd;
- Met het vertrek van de medewerker wordt een bijdrage geleverd aan een taakstelling.

Voor toepassing van de remplaçantenregeling is geen termijn gesteld. Ook is een 1-op-1 koppeling tussen de remplaçant en geremplaceerde niet nodig om te komen tot één van de hiervoor genoemde situaties.

De toelichting op de remplaçantenregeling geeft aan dat remplacieren op een transparante en navolgbare moet plaatsvinden.

3.2.12.2 Bijdrage aan taakstelling

Hoewel de Belastingdienst niet op individueel niveau kan aangeven maar wel op functieniveau kan aangeven of met het vertrek van medewerkers bij Douane en FIOD een VWNW-kandidaat is geplaatst dan wel dat het vertrek heeft geleid tot het realiseren van een bijdrage aan een taakstelling doordat op een bepaald functieniveau niet meer geworven is.

Tot en met MBO-niveau zijn op dit moment bij de Douane PM fte en bij de FIOD PM.. fte geplaatst waarmee een bijdrage is geleverd aan de beoogde krimp vanuit de Investeringsagenda. Tot en met MBO-niveau zijn er bij de Belastingdienst (niet zijnde Douane en FIOD) geen functies opengesteld en openstelling is in de wervingskalender ook niet voorzien.

Op de functieniveaus HBO en WO zijn bij Douane en FIOD op dit moment PM fte geplaatst. Het vertrek binnen deze functieniveaus is binnen de Belastingdienst groter geweest dan beoogd, zowel bij Douane en Fiod als bij de onderdelen die geraakt worden door de Investeringsagenda. Door de mismatch bij de uitstroom zijn op deze functieniveaus vanwege vervangingsvraag vacatures opengesteld (geweest) waardoor het vaststellen of met de plaatsing een bijdrage is geleverd aan een taakstelling moeilijk en niet voor de hand liggend is. Overigens is ook niet uit te sluiten dat geen bijdrage is geleverd aan een taakstelling.

Bij de Douane is sprake geweest van een taakstelling (formatieve krimp) van 20 fte als gevolg van een lager ziekteverzuim. Deze taakstelling is gerealiseerd door 20 fte van de posities die zijn vrijgekomen als gevolg van de remplaçantenregeling niet meer te vervullen.

3.2.12.3 Plaatsing VWNW-kandidaten

In totaal zijn ... VWNW-kandidaten geplaatst bij Douane en FIOD.

Met opmerkingen Dit moet nog ingevuld worden.

3.2.12.4 Conclusie

In totaal zijn ... VWNW-kandidaten geplaatst en ... medewerkers zijn intern verplaatst naar Douane en FIOD en hebben daarmee een bijdrage geleverd aan een taakstelling.

Met opmerkingen Dit moet nog ingevuld worden

3.2.13 Aangiftecampagne

De aangiftecampagne voor de inkomstenbelasting 2016 is succesvol verlopen. In totaal zijn er ruim 8,6 miljoen belastingplichtigen uitgenodigd om aangifte te doen (7,4 miljoen particulieren en 1,2 miljoen ondernemers). Via de verschillende kanalen, o.a. de online aangiftevoorziening op MijnBelastingdienst (80%) en de aangifte-app (4%), zijn er tot 1 juli 2017 bijna 10 miljoen aangiften ingediend, waarbij in ruim 8 miljoen gevallen de Voor Ingevalde Aangifte (VIA) is gebruikt. Een klein gedeelte van het aantal aangiften (ca. 66.500) is op papier ingediend.

De verwerking van de ingeleverde aangiften is goed verlopen. De eerste dag was het erg druk, hetgeen leidde tot het op 1 maart incidenteel moeten tonen van sorry-pagina's, bij

niet optimale bereikbaarheid van het aangifteportaal. Dit bleek tevens de laatste keer dat dit middel, om de toeritten naar de Belastingdienst te doseren, ingezet moest worden. Verstoringen en damages hebben zich nauwelijks voorgedaan. Verder viel de verschuiving van het inlevergedrag op. Circa 14 % van de belastingplichtigen diende de aangifte niet meer in maart, maar in april in.

Er is veel geïnvesteerd in een goede communicatie voorafgaand en tijdens de campagne, o.a. met een corporate film over de voorbereiding op het aangifteproces, een TV commercial en de publicatie van het blog 'Nu bent u aan zet' op belastingdienst-in-beeld.nl. Met de 'Kijk Goed'-campagne was het doel belastingplichtigen (burgers en ondernemers) hun aangifte goed te laten controleren en waar nodig aan te vullen voordat ze de aangifte verstuurden. Het aspect dat de aangifte ook tijdig moest worden ingediend, kreeg met name in de earned en owned media een plek.

Er is, onder meer door middel van een kennisnetwerk, ook veel geïnvesteerd in de maatschappelijk dienstverleners die een belangrijke rol hebben bij het helpen van de minder zelfredzamen bij het invullen van hun aangifte. Uit onderzoek blijkt dat de maatschappelijk dienstverleners positief zijn over de campagne; er zijn geen grote storingen geweest en aangiftes konden prima op elk gewenst moment worden ingestuurd. Hun ervaringen met de Belastingtelefoon zijn wisselend. Een aantal dienstverleners is positief, voelt zich goed gehoord en geholpen of is door een specialist op een later moment teruggebeld. Het overgrote deel van de deelnemers heeft gebruik gemaakt van de online aangifte op MijnBelastingdienst. De Belastingdienst wordt gecompimenteerd met het soepele verloop van inloggen en insturen van de digitale aangiftes. Alle ervaringen met het online programma zijn positief.

Verbeterpunten

Ondanks het goede verloop is een aantal maatregelen nodig om volgend jaar op zijn minst het performanceniveau van de afgelopen campagne te garanderen en liefst nog te verhogen. Uiteraard wordt ingezet op o.a. het verder vervolmaken van de vooraf ingevulde aangifte, de aangiftekanalen (de aangifte-app) en de verdere versterking van de ondersteuning van maatschappelijke dienstverleners.

3.2.13 Automatic Number Plate Recognition (ANPR)

De Hoge Raad heeft op 24 februari 2017 in een drietal zaken geoordeeld dat de Belastingdienst voor de controle van rittenregistraties in het kader van privé-gebruik van een auto (PGA) van de zaak geen gebruik mag maken van met ANPR-camera's vastgelegde beelden. Naar aanleiding van deze arresten is per direct het inwinnen en gebruiken van deze camerabeelden stopgezet voor zowel de controle op de regeling PGA, als MRB en BZM. De centrale bestanden met foto's zijn inmiddels onomkeerbaar verwijderd. In overleg met de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) wordt invulling gegeven aan een aanpak om ook de decentraal opgeslagen bestanden te verwijderen. Hiernaast wordt, eveneens in afstemming met de AP, onderzocht op welke wijze en met welk tijdpad de inzet van de camerabeelden, al dan niet op basis van huidige wetgeving, kan worden hervat voor de MRB en BZM. De uitwerking hiervan is gepland gereed te zijn per 15 november 2017.

Bijlage Productietabellen

In deze bijlage zijn de belangrijkste productiecijfers van het toezicht door Belastingen, Douane en Toeslagen opgenomen. De set tabellen bevat de actuele indicatoren uit de begroting IX 2017. Daarom zijn ten opzichte van de 19de halfjaarsrapportage een aantal nieuwe indicatoren toegevoegd en andere niet meer opgenomen. De cijfers geven samen met de rest van de halfjaarsrapportage een goed inzicht in het presteren van de Belastingdienst in de afgelopen periode.

I. Algemene doelstelling (compliance)

Prestatieindicator	realisatie t/m juni 2016	doelstelling 2017	realisatie t/m juni 2017
Percentage aangiften omzetbelasting tijdig ontvangen	94,7%	95%	95,2%
Percentage aangiften loonheffingen tijdig ontvangen	98,9%	99%	99,6%
Tijdige betaling van belastingen en premies	98,4%	98%	98,3%
Percentage oninbaar geleden bedrag belastingen en premies	0,47%	< 0,6%	0,23%

Onder compliance verstaat de Belastingdienst dat burgers en bedrijven bereid zijn hun wettelijke fiscale verplichtingen ten aanzien van de Belastingdienst na te komen. De term bereidheid geeft aan dat de Belastingdienst er naar streeft dat belastingplichtigen uit zichzelf fiscale regels naleven, zonder (dwingende en kostbare) acties van de kant van de Belastingdienst. Als belastingplichtigen hun wettelijke fiscale verplichtingen nakomen, dan komt belastinggeld de staatskas binnen zoals de wetgever beoogt.

Alle indicatoren scoren beter dan de doelstelling. De in de begroting opgenomen indicatoren over het juist en volledig doen van aangifte worden niet doorlopend maar als jaarindicator gemeten. Ze zijn daarom niet beschikbaar voor deze halfjaarsrapportage.

II. Dienstverlening

Prestatieindicator	realisatie t/m juni 2016	doelstelling 2017	realisatie t/m juni 2017
Telefonie en internet			
Af te handelen belvolume (aantal telefoontjes)	8,2 mln.	13-14 mln.	6,4 mln.
Bezwaarschriften			
Afgehandelde bezwaren binnen Awb-termijn	81%	90-95%	85%
Klachten			
Afgehandelde klachten binnen Awb-termijn	98%	90-95%	98%
Klanttevredenheid			
Bellers, website- en baliebezoekers die op de gehanteerde 5-puntsschaal een 3 of hoger scoren	n.v.t.	> 70%	80%
Bellers, website- en baliebezoekers die op de gehanteerde 5-puntsschaal een 1,5 of lager scoren	n.v.t.	< 10%	6%
Zorgvuldig handelen van de Belastingdienst			
Aantal ontvangen klachten over het handelen van de Belastingdienst	7.248	< 13.105	5.746

Met passende dienstverlening zorgt de Belastingdienst ervoor dat belastingplichtigen en toeslaggerechtigden hun verplichtingen kunnen nakomen en hun rechten kunnen verwezenlijken. De Belastingdienst streeft er naar te voldoen aan de verwachtingen van burgers en bedrijven ten aanzien van snelle en klantgerichte dienstverlening.

De meeste indicatoren ontwikkelen zich conform of beter dan de doelstelling. De tijdige afhandeling van bezwaarschriften is vier procentpunten verbeterd ten opzichte van de score in 2016, maar voldoet nog niet aan de doelstelling.

III. Toezicht

Prestatieindicator	realisatie t/m juni 2016	doelstelling 2017	realisatie t/m juni 2017
Belastingen			
Percentage gevalideerde grote ondernemingen voor horizontaal toezicht	67%	85%	83%
Percentage kasontvangsten van MKB-ondernemingen onder een fiscaal dienstverlenersconvenant	n.v.t.	7,5-8%	5,7%
Brutocorrectie opbrengsten aangiftenbehandeling IH (betreft Particulieren en MKB)	n.v.t.	€ 1,8 mld.	€ 521 mln.
Brutocorrectie opbrengsten aangiftenbehandeling Vpb MKB	n.v.t.	€ 1,5 mld.	€ 715 mln.
Brutocorrectie opbrengsten boekenonderzoeken MKB	n.v.t.	€ 770 mln.	€ 439 mln.
Bezwaren ingediend na een correctie door de Belastingdienst (betreft IH)	10%	8-12%	18%
Het percentage definitief toegekende toeslagen met een terug te betalen bedrag ≤ € 500-24	92,8%	91%	93,5%
Controles op de goederenstromen	188.200	320.000 - 420.000	162.600
Gecertificeerde goederenstromen	88%	> 90%	90%

De handhavingstrategie van de Belastingdienst leidt tot een gedifferentieerde aanpak van bedrijven waarin de Belastingdienst een mix aan handhavingsactiviteiten uitvoert. Het percentage gevalideerde grote ondernemingen stijgt sterk t.o.v. het eerste halfjaar 2016; de verwachting is dat de jaardoelstelling gehaald zal worden.

De tussentijdse realisaties van de correctieopbrengsten en de bezwaren zijn momenteel nog moeilijk te duiden, omdat nog veel toezichtswerkzaamheden in het tweede halfjaar zullen plaatsvinden, die het jaarcijfer sterk kunnen beïnvloeden.

Het toezicht bij Toeslagen is gericht op het correct, dat wil zeggen op basis van de wettelijke grondslagen, uitbetalen van het juiste bedrag. De indicator voor de definitief toegekende toeslagen scoort beter dan de doelstelling. De in de begroting opgenomen indicator over de rechtmatige toekenning van toeslagen wordt niet doorlopend maar als jaarindicator gemeten. Hij is daarom niet beschikbaar voor deze halfjaarsrapportage. De handhaving bij de Douane is gericht op goederen die via Nederland de EU binnenkomen of verlaten. De indicatoren voor het douanetoezicht scoren conform de (jaar)doelstelling.

²⁴ Voor kinderopvangtoeslag wordt een grens van € 1.000 aangehouden. Bij de toekenningen van kinderopvangtoeslag gaat het veelal om hogere bedragen dan bij andere toeslagen.

IV. Inning

Prestatieindicator	realisatie t/m juni 2016	streefwaarde 2017	realisatie t/m juni 2017
Achterstand invordering	2,5%	2,5-3%	2,5%
Inning invorderingsposten binnen een jaar	55,7%	55-65%	55,3%

Inning is de laatste schakel in het fiscale proces. Voor het overgrote deel loopt de inning geautomatiseerd en nagenoeg de gehele opbrengstenstroom komt dan ook binnen met hooguit enige lichte aandrang. Tegelijkertijd zijn er situaties waarbij zwaardere en arbeidsintensieve instrumenten moeten worden ingezet om achterstallige vorderingen alsnog te innen.

De indicatoren voor de inning scoren beter dan de doelstelling.

V. Massaal proces

Prestatieindicator	realisatie t/m juni 2016	streefwaarde 2017	realisatie t/m juni 2017
Garantieregeling IH 2016: in maart aangifte gedaan, vóór 1 juli bericht	99,5%	100,0%	100,0%
Definitief vaststellen toeslagen	n.v.t.	85%	32%
Percentage toeslagen dat tijdig wordt uitbetaald	n.v.t.	99,99%	99,97%
Aantal ernstige productieverstoringen (damages)	35	< 56	40

De Belastingdienst is erin geslaagd om de garantieregeling goed uit te voeren. Het definitief vaststellen van toeslagen loopt het gehele tweede halfjaar nog door; de verwachting is dat de jaardoelstelling gehaald zal worden.

Het tijdig uitbetalen van toeslagen is als gevolg van enkele verstoringen iets lager uitgekomen dan de doelstelling.

Naar verwachting zal het aantal damages in 2017 niet lager uitkomen dan in 2016. Vooral in de maand maart vonden een groot aantal, deels gerelateerde verstoringen plaats.

VI. Fraude

Prestatie indicator	realisatie t/m juni 2016	streefwaarde 2017	realisatie t/m juni 2017
Percentage processen-verbaal dat leidt tot veroordeling/transactie	82%	82-85%	80%
Gerealiseerde incasso-opbrengsten	€ 268,6 mln.	€ 71,4 mln.	€ 1,4 mln.
Omgevingsgerichte strafonderzoeken (% opsporingsuren)	18%	> 40%	29%

De FIOD werkt aan de rechtshandhaving door bijdragen te leveren aan het tegen gaan van fiscale, financiële en economische fraude (inclusief fraude met premies, subsidies, toeslagen en in- en export), aan witwasbestrijding, aan het waarborgen van de integriteit van het financiële stelsel en aan de bestrijding van de financiële georganiseerde

criminaliteit.

Het percentage processen-verbaal dat leidt tot veroordeling/transactie blijft achter bij de doelstelling. De trend van vorig jaar zet zich door. Steeds meer onderzoeken hebben slechts één verdachte. Dit heeft invloed op het percentage, indien de verdachten worden vrijgesproken of het onderzoek wordt geseponeerd.

Vooralsnog is het onduidelijk of de doelstelling voor de incasso-opbrengsten gehaald zal worden. Er lopen nog diverse onderhandelingen over transacties die in een afrondende fase zijn. De verwachting is dat deze nog dit jaar tot een incasso leiden.

De indicator m.b.t. de omgevingsgerichte strafonderzoeken scoort nu nog onder de norm. Pas in de tweede helft van het jaar zal er reëel zicht komen op het al dan niet halen van deze doelstelling. De verwachting is dat deze niet gehaald wordt.

VII. Toezicht Toeslagen

Hieronder zijn de resultaten opgenomen van het definitief toekennen voor de toeslagjaren 2013 t/m 2015. Van deze toeslagjaren is de definitieve toekenning reeds ver gevorderd.

Tabel 1: Resultaten definitief toekennen toeslagjaar 2013 (t/m juni 2017) *

	Huurtoeslag	Kinderopvang toeslag	Kindgebonden budget	Zorgtoeslag
Nabetalingen van te weinig ontvangen toeslagen	704.000 50%	224.000 43%	240.000 22%	1.240.000 21%
waarvan:				
€ 0 - € 100	28%	12%	5%	7%
€ 100 - € 500	16%	19%	11%	10%
€ 500 - € 1000	4%	7%	4%	3%
> € 1000	2%	5%	2%	1%
Nihil	346.000 24%	86.000 17%	563.000 51%	3.172.000 53%
Terugvorderingen van te veel uitbetaalde toeslagen	366.000 26%	209.000 40%	305.000 28%	1.577.000 26%
waarvan:				
€ 0 - € 100	6%	10%	6%	7%
€ 100 - € 500	8%	16%	13%	12%
€ 500 - € 1000	5%	7%	6%	5%
> € 1000	7%	8%	4%	3%

* Door afrondingsverschillen kan de som van de percentages in de onderverdeling verschillen van het totaalpercentage.

Tabel 2: Resultaten definitief toekennen toeslagjaar 2014 (t/m juni 2017) *

	Huurtoeslag	Kinderopvang toeslag	Kindgebonden budget	Zorgtoeslag
Nabetalingen van te weinig ontvangen toeslagen	718.000 49%	227.000 45%	216.000 21%	1.017.000 18%
waarvan:				
€ 0 - € 100	30%	14%	5%	6%
€ 100 - € 500	13%	20%	10%	8%
€ 500 - € 1000	4%	7%	4%	3%
> € 1000	2%	5%	1%	1%
Nihil	355.000 24%	79.000 16%	536.000 51%	3.284.000 58%
Terugvorderingen van te veel uitbetaalde toeslagen	386.000 26%	194.000 39%	293.000 28%	1.368.000 24%
waarvan:				

€ 0 - € 100	6%	11%	6%	7%
€ 100 - € 500	9%	15%	13%	11%
€ 500 - € 1000	5%	6%	6%	5%
> € 1000	7%	7%	4%	1%

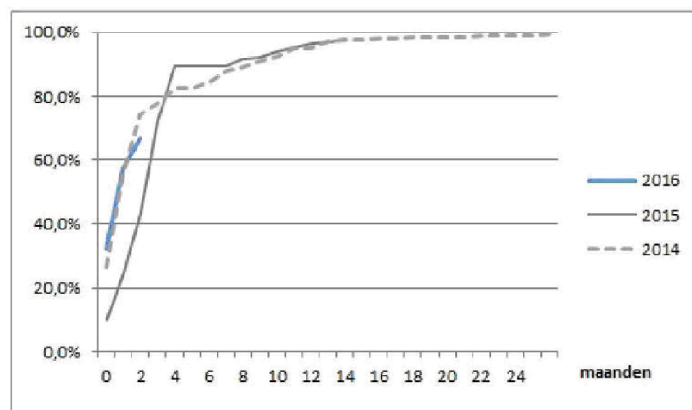
* Door afrondingsverschillen kan de som van de percentages in de onderverdeling verschillen van het totaalpercentage.

Tabel 3: Resultaten definitief toekennen toeslagjaar 2015 (t/m juni 2017) *

	Huurtoeslag	Kinderopvang toeslag	Kindgebonden budget	Zorgtoeslag
Nabetalingen van te weinig ontvangen toeslagen	696.000 47%	219.000 45%	252.000 26%	774.000 15%
waarvan:				
€ 0 - € 100	30%	13%	8%	4%
€ 100 - € 500	11%	19%	12%	7%
€ 500 - € 1000	4%	7%	4%	3%
> € 1000	2%	5%	2%	1%
Nihil	391.000 27%	73.000 15%	396.000 41%	3.287.000 64%
Terugvorderingen van te veel uitbetaalde toeslagen	385.000 26%	197.000 40%	314.000 33%	1.063.000 21%
waarvan:				
€ 0 - € 100	7%	11%	9%	5%
€ 100 - € 500	8%	16%	15%	9%
€ 500 - € 1000	4%	6%	6%	6%
> € 1000	7%	7%	3%	1%

* Door afrondingsverschillen kan de som van de percentages in de onderverdeling verschillen van het totaalpercentage.

Het definitief toekennen van de toeslagen 2016 (DT2016) ligt op schema. Eind augustus 2017 was ongeveer 65% geformaliseerd (zie de onderstaande figuur).

Figuur 1 Percentage definitief toegekend afgezet tegen het aantal maanden vanaf 1 juli na het berekeningsjaar

De ontwikkeling van het openstaande bedrag aan terugvorderingen in het eerste halfjaar van 2017 is als volgt:

Tabel 4: Ontwikkeling openstaande terugvorderingen totaal per 30-6-2017 (bedragen zijn in miljoenen euro's)

Openstaande vorderingen per 1-1-2017	1.644
- Nieuwe vorderingen	685
- Oninbaar	-49
- Ontvangen	-685
Openstaande vorderingen per 30-6-2017	1.595

